

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
februarie 2013 (Anul V) Nr. 48 (2 / 2013)

BOEM@

Live Literature

Februarie 2013 (Anul V) Nr. 2 (48) - 40 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

2 / 2013

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău

Redactor-șef online: Mihail Gălățanu

Redactor șef adjunct: Victor Cilincă

Redactori: Paul Sân-Petru, Coriolan Păunescu, Saint-Simon Ajarescu, Constantin Oancă, A. G. Secară, Dimitrie Lupu, Patricia Lidia, Cristina Roșu, Cosmina Cosma, Cristina Dobreanu

Grafică: Elena-Liliana Fluture

Tehnoredactare: Daniela Neculai

Colaboratori:

Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Adalbert Gyuris (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Tănase Carașca (Tulcea)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str. Cloșca, Nr. 1,
Bloc PS11, Sc. 8, Ap. 186, Galați, 800324

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Ion Tutunea - Hercinicul (p.3), Traian Vasilcău (p.6), Denisa Lepădatu (p.7), Llelu Nicolae Vălăreanu (p.19), Liliana Tirel (p.23), Oana Raluca Ciceu (p.25), Silvia Urlih (p.26), Ștefan Radu Mușat (p.27), Renata Verejanu (p.31), Violeta Ion (p.32), Maria Ciobotariu (p.36), Marcel Coblas (p.37),

Proză: Marian Nicolae Tomi: Jurnal galactic, iunie 2069 - partea I (p.11), Luca Cipolla: Medjugorje, regina și adversarul (p.13), Maria Tirenescu: Dulceață de ardei (p.14)

Cronică de carte: Iuliu-Marius Morariu: Paul Evdochimov, Iubirea nebună a lui Dumnezeu (p.4), Ionel Bota: Contemplația fără sfârșit sau despre un tragism al grației (p.15), Ionuț Caragea: Ultima carte despre întuneric, întâia carte despre lumină? (p.24)

Eseu: Octavian Lupu: Cine mai are nevoie de o pronunție corectă? (p.18), Florina Dinu: Ion Minulescu - o fărâma din Slatina (p.30), Octavian Lupu: Bariera se ridică numai după trecerea trenului (p.35)

Note de lectură: Cosmina Cosma: Club A (p.8), Ionuț Vlad Buda: Vocația de a fi OM (p.16)

Haiku: Patricia Lidia: Renga, de la tradiția japoneză la exercițiul românesc (p.20)

Istorie: Nicolae Rădulescu: Cetatea getică Genucla (p.28), Tudose Tatu: "Cheia Dunării" împărătești - Sulina cea mălită - 3 (p.33)

Umor: Mihai Horga: Geometrie / Iubire târzie (p.38)

Anunț: Constantin Marafet: Festivalul internațional "Titel Constantinescu" (p.38)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.39)

Grafică:

Coperta I: Pictură algebrică - Colecție

Coperta a IV-a: Reflecții - Colecție

Interior: Elena Liliana Fluture, Silviu Purghele (desene)

www.boema.inforapart.ro

Ion TUTUNEA - HERCINICUL

Taina nesiguranței

O imensă tăcere încremenită în marmură - sămânță
de trădare pe insula desfătării
Pe puntea suspinelor sângerează înfrângerea și adoarme
în mine neîncovoiat
vârful clopotniței tânguitor ca un geamăt prelung
apocaliptic desfrunzit
în scoica văzduhului
La galere trag viclenite înrăite stăpânitoare mele
îndrăgite râvniri Șovăitor
aștept eu - minuscula pradă înșfăcată în ghearele
blestemului de „a fi” -
Din teaca tainei desprinsă sabia nesiguranței îmi spulberă
cârma Mă trezesc
statornicit fragment de cosmos ștregar în flacăra
zvârcolitoare vulcanică care
împietrindu-se mă înzestrează cu fiorul neclintirii...

Tricotând monoton

Stârnit vântuit ochiul de iederă cernită de noapte
își taie drum prin miresme abrupte în stânci
printre spini de ascuțite consoane
Tricotăm o liniște monotonă în moleșita beznă a
mansardatei odăi mult mai scundă decât
pipernicitele aiurite-ți idealuri
Clipa arde învăpăiat dezmembrată-n artere
sieși egală în scurta-i tentativă înspre întindere...

Faruri de veghe

Înserarea sălcie uleioasă prelinsă în suflet
instaurează trădarea -
prea mare povară ca și cum silești întunericul
să lumineze precum
lemnul putregăit scapără intermitent argintul viu
în puterea smolită
a nopții când sufletele stau – faruri de veghe
peste veacuri și se
zămislesc unul din altul – triumphiuri de cocori
deșiră privirile
dilată orizontul din ce în ce mai îndepărtat -
verigi întregind neconținut
lanțul neîntrerupt reînflorit în limbajul aspru al veșniciei...

Nostalgie

(se închină lui Ilie Danilov)

Unde ești tu - don Quijotescele Ilie de la Bara Sulina -
înfruntător vajnic
al aripilor ciuntite ale îmbătrânitelor mori de vânt
pe plaurii îndoliați
de pânze mișcătoare de cormorani întunecând orizontul
însângerat crepuscular
peste dunele răspândite în neastâmpărul neiertătorului
cumplitului crivăț
Cine ești Tu Dusule Don Quijote Ilie Sulineanul -
ostrovul năpădit de
lebede de gânduri plutitoare încremenite
lângă far prin bezna

parcelată de nebănuite speranțe travestite în
morganatice statui
Însinguratule - calm zâmbitor recif sulinean -
spin în marea vânzoleală urbană
neprielnică melancolie – stâlp de sacrificiu deltaic
înfipt aiurea într-un
nord vitreg adoptiv - un delfin credincios eșuat din
adâncuri marine pe
stâncosul sterpuș uscat când lotcile noastre
lipovenești croșetează apa ridată
în ceasul vecerniei când la țărături întoarsă uită să
moară nădejdea în
sufletul imprudentului prizonier - abur delirant
deltaic încarcerat în cuvânt...

Măinele tău...

Un fulger îndoliat Umbra uscățivă a gorunilor arși -
un peisaj
fermecător de pustiu precum o piațetă
pustiită pictată în culorile singurătății
de Giorgio de Chirico – a îmbiere la rugăciune
iscoditoare mai ales când
constat consternat că nu mai am trup și
sunt propriul meu gând supravegheat
încercând să pătrund într-o stea ca acul de seringă în
epidermă să înmulțesc
lăuntric prin serul ideii algele de vise însăilate pe
coliere de vânturi nestrunite
În fiecare seară o invazie de hormoni cotrobăitori
adulmecă parcă pruncii
mei nenăscuți care îmi probează existența
independentă de ei de parcă trăiesc
răsucit – gustul într-o tulpină de salcie -
Măinele...Măinele tău simțit Azi...

Fluier de rouă

Pielea încrețită apoasă a unui ocean aerian
mă apasă îmi
dezvoltă în simțuri pătrunderea-n ierburi din utrenie
până-n vecernie
picură în naivitatea stropilor de rouă lungă
precum o bălbăială înaintea
răpunătoarelor gloanțe printr-o răpăială ascuțită de
mitraliere-a calmului
O mantie învăluitoare de vânt preschimbat
fosforescent prins în cuiele amăgirii
defrișate sub albăstruia mireasmă ce fluieră în tine
ca flama sfârâind pe pânza
de păianjen întinsă suspendată în pădurea de
mesteceni când cineva bătător a
înviat în încăperile sufletului meu incandescent rămas
cu acuzele înțepenite...

(din următorul volum "Elegii tulcene" în pregătire)

Iuliu-Marius MORARIU

Paul Evdochimov, Iubirea nebună a lui DumnezeuTrad. Teodor Baconsky, col. "Pachetul Formativ",
Editura Anastasia, București, 2009, 163 p.

Mișcarea teologică și mistică inițiată de Institutul Teologic de la Saint-Serge, format din crema intelectualității ortodoxe ruse, emigrate în Franța, a avut, apodictic, un cuvânt greu de spus în contemporaneitate. Nume precum Leonid Uspensky, Nicolai Ozolin, Georges Florovsky, Pavel Florensky, Boris Bobrinsky, John Breck, au devenit deja referențiale în ortodoxia contemporană.

Alături de ele, pe aceeași treaptă din punct de vedere al apartenenței etnice și confesionale, și cel al lui Paul Evdochimov a căpătat o importanță răsunătoare. Între lucrările sale, cea intitulată într-o manieră destul de îndrăznească *"Iubirea nebună a lui Dumnezeu"*¹, este una deosebit de importantă și de profundă. Aici, în cadrul celor opt capitole, scriitorul tranșează probleme capitale ale teologiei contemporane, oferind soluții pe baza învățăturii biblice și a celei patristice.

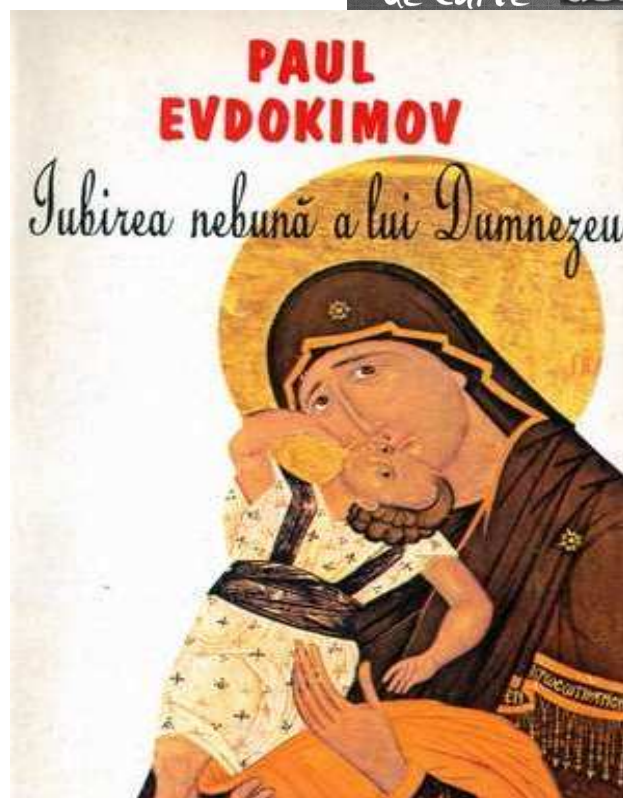
Cuvântul înainte al ediției românești, aparținând traducătorului, este unul foarte dens în informații. Aici, prefațatorul face o pledoarie pentru eseu, probabil în încercarea de a justifica pauperitatea aparatului critic al operei în raport cu densitatea sa informațională, după care, în chip sistematic, prezintă câteva repere biografice capitale.

Lucrarea propriu-zisă debutează cu un capitol intitulat: *"Iubirea nebună a lui Dumnezeu și misterul tăcerii Sale"* (pp.11-38). Aici, autorul dezamorsează tezele ateiste din interior, printr-o logică și o argumentare concisă, bine structurată, din care se revarsă o multitudine de informații cu valoare duhovnicească. Deși recunoaște că *"structura mentală și afectivă a vieții noastre este specific atee"* (p. 12), și că un rol aparte în apariția ateismului l-a avut și Biserica (apuseană, se subînțelege), care a încurajat adesea formarea unei imagini greșite despre Dumnezeu,² despre religie,³ sau a exagerat rolul său social-politic, astfel încât *"ideea despre Dumnezeu a devenit garanția edificiului social-politic"* (p.18), el arată că ateismul nu este justificat și remarcă faptul că el însuși, ca ideologie mistic-filosofică se autoînfiră la o privire atentă: *"Ateismul produce un argument clasic: cunoașterea lui Dumnezeu presupune darul credinței, pe care nici un ateu nu l-a primit"* (p.13).

Ca o armă imbatabilă împotriva ateismului, Evdochimov propune redescoperirea adevăratelor sensuri intrinseci ale credinței. În acest sens, diatriba sa antiatelistă este construită pe antiteza ritualism-trenscedență. Combătând prima idee, afirmă: *"Deus es machina, acea compensație adusă slăbiciunilor și lipsurilor umane, a murit cu adevărat. Acel Deus este totuși prezent ca sursă creatoare, acolo unde omul este propriul său stăpân"* (p. 23).

De asemenea, el mai remarcă aici și pericolul raționalismului științific exagerat în cadrul religiei: *"Pe de altă parte, datorită concepțiilor științifice, Dumnezeu este exilat chiar de către mediile credincioase"* (p.20), acest lucru formează, în opinia lui, "cercul închis al mediocrității creștine".

Cu finețea bijutierului, autorul atinge paroxismul profunzimii atunci când remarcă diferența între negativism și negație și arată valoarea celui dintâi în combaterea bolii

secolului și în redescoperirea credinței (la p.24 avem diferența, iar începând cu p.30, și până la sfârșitul capitolului, la p.38, avem o frumoasă prezentare a credinței și a valorii sale).

Mai apoi, în cel de-al doilea capitol, autorul prezintă o altă latură importantă a teologiei și vieții ortodoxe, și anume viața mistică. Capitolul debutează cu un excurs lămuritor asupra termenilor definitorii cu care va opera în cadrul analizei. Autorul are în vedere, pe lângă demersul semantico-termo-logic și felul în care el a fost perceput din punct de vedere istoric.⁴ Evdochimov arată aici că viața mistică este de fapt modul plener de îndeplinire a prescripțiilor creștine, evidențiind totodată și caracterul existențial al credinței (p.39). Analiza continuă prin analizarea finalității trăirii vieții mistice, respectiv îndumnezeirea⁵, scriitorul accentuând aici rostul ascezei creștine⁶. Asceza este văzută aici ca o necesitate intrinsecă, ce pornește de la cunoașterea de către practicant, a propriei sale realități: *"Din prăpastia păcatelor mele chem abisul harului Tău"* (p.49).

Capitolul se încheie apoi cu o frumoasă prezentare a urcușului mistic, care, în chip firesc, nu poate avea loc decât în Biserică (p.58).

Urmează apoi un capitol intitulat *"Omul nou"*, în cadrul căruia scriitorul creionează portretul adevăratei înnoiri, cea spirituală. Filosofiei atee, care negă existența lui Dumnezeu sau proclamă moartea lui, el îi opune o constatare pe cât de simplă pe atât de logică: *"acolo unde Dumnezeu e absent, nici omul nu există"* (p.57). Ideologiile pornite de la constatarea combătută sunt astfel greșite, în timp ce omul nou este văzut ca un eșec al umanismului ateu.⁷

Cel de-al patrulea capitol al lucrării este dedicat tot unei probleme deosebit de importante, respectiv aceea a paternității duhovnicești și a bazelor relaționale care o delimitează.⁸ Încă dintru început, el

(continuare în pag. 5)

ține să precizeze că "odată cu Hristos, relația stăpân-sclav este înlocuită de misterul relației dintre tată și Fiu" (p.72). Apoi, el arată temeiul paternității, care este "omagiul nostru către rudenția de sus a Domnului și către diferitele ei forme la care omul poate participa" (p.72). Conform autorului, ea se poate împărți în două categorii, respectiv, cea funcțională, care are loc în virtutea sacerdoțiului și alta care nu ține de funcții laice, ci de calitatea de "pneumatikos". În cadrul analizei, profilul părintelui este reliefat prin prisma harismelor sale, respectiv iubirea (p.75), rugăciunea infocată (p.79), profeția (p.76) și curăția de "philautia" ("iubirea de sine", p.76).

Cel de-al cincilea capitol din volum vorbește despre relația dintre cultură și credință. Autorul definește aici ziua sfârșitului ca fiind activitatea prin care: "mâna lui Dumnezeu preia cercul timpului fenomenal și îl așează pe o orbită superioară" (p.81). El prezintă apoi semnificația cultului, analizând evoluția lui, atât din punct de vedere semantic, cât și practic⁹, după care trece la cea a culturii. Deosebit de interesante sunt aici perspectivele privitoare la Logosul divin și cel uman (p.94) sau cea privitoare la "lumea din interiorul Bisericii" (p.100, unică și deosebit de interesant pusă în temă). Urmează apoi o analiză a eclesiologiei¹⁰, după care este accentuat rolul dintre cult și Biblie, într-o manieră deosebit de interesantă.¹¹

Penultimul capitol tranșează problema raportului dintre libertate și autoritate. După ce, în capitolul IV, acesta a fost reglementat din punct de vedere intern, acum autorul trece la prezentarea situației globale. Încă dintru început, el constată cu tristețe faptul că "omul secularizat îl resimte pe Dumnezeu ca dușman al libertății" (p.122). Realizând o diagnoză a situației contemporane, el arată de asemenea și faptul că "în mediile creștine progresiste, nu se mai potrivește Evanghelia, ci o teologie a revoluției violente" (p.121).

Într-un mod pe care unii l-ar putea compara, din punct de vedere stilistic cu estetica urâtului din poezia argheziană, se oprește apoi asupra paradoxului atotputerniciei divine, manifestată în aparenta slăbiciune a lui Dumnezeu: "Întrucât dorește să întemeieze relația Sa cu omul pe o reciprocitate consimțită, Dumnezeu devine într-un anume fel vulnerabil și "slab". El renunță la propria omnipotență, împarte cu omul pâinea suferinței, pentru că dorește să bea împreună cu el vinul bucuriei. Dar, această "slăbiciune" este de fapt culmea atotputerniciei divine, care nu vrea să creeze un reflex pasiv, o marionetă supusă, ci o "răptură nouă", liberă după chipul libertății dumnezeiești, adică nelimitată și capabilă să-L iubească pe Dumnezeu pentru El însuși" (pp.126-27). Tot în cadrul acestui capitol, deosebit de interesantă este și analiza relației libertate-autoritate, asupra căreia nu ne vom opri însă, din dorința de a fi brevilocvenți (pp.129-131).

În loc de concluzii, autorul, într-o notă altminteri tipică întregii lucrări, adresează un fel de epistolă Bisericii lui Hristos, trasând anumite direcții spre care ele ar trebui să evolueze. În debutul concluziilor sale, el pornește de la constatarea tristă conform căreia avem de-a face azi cu o alterare a credinței (p.143), după care oferă o serie de sfaturi utile în misiune și în pastorație. O perspectivă interesantă este aceea a statutului misionarului: "Dar pentru ca acest lucru să se întâmple (reușita misiunii, n.n.), va trebui ca misionarul creștin să nu mai molfăie lecțiile din catehism, să fie adică un om care vorbește despre Dumnezeu,

devenind cel în care Dumnezeu se povestește pe Sine... Vestitorul trebuie ori să se identifice cu Hristos prin rostire, ori să-și închidă gura pentru totdeauna" (p.149).

Așa se încheie acest minunat eseu, în care autorul arde parcă precum o flacără pentru credința creștină și se dorește un adevărat propovăduitor al redescoperirii valorilor genuine ale Bisericii, ascunse în Scriptură, învățătura patristică și tezaurul liturgic.

Ediția românească, datorită profesionalismului traducătorului, a mai fost înzestrată și cu un mic vocabular liturgic, necesar cu precădere cititorului nespecialist, care dă o notă aparte lucrării, dar și cu un index al personalităților citate, la fel de util și el, adesea chiar și specialiștilor. Un mic punct de ameliorat al lucrării ar fi cel ce ține de grafie, întrucât e de neînțeles de ce regulile pușcariene, unanim acceptate, nu sunt acceptate și aici, însă aceasta nu știrbește cu nimic din valoarea lucrării.

Așadar invităm cititorul să-și deschidă apetitul spre redescoperirea consistenței și a opulenței ortodoxiei prin lectura acestui minunat eseu, lucrat în slove măiestrite, ce pătrunde până în tainița inimii.

¹ Paul Evdochimov, *Iubirea nebună a lui Dumnezeu*, traducere Teodor Baconsky, col. "Pachetul formativ", Editura Anastasia, București, 2009. Titlul este inspirat după Nicolae Cabasila. A se vedea în acest sens: *Despre viața în Hristos*, traducere pr. prof. Teodor Bodogae, Ed.Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2009.

² "Ideea total falsă pe care creștinătatea însăși și-a făcut-o despre Dumnezeu a accentuat puternic revolta celor din afara Bisericii. Imaginea lui Dumnezeu s-a identificat cu imaginea regelui pământean și cu atributele lui: demnitate, maiestate și putere" Ibidem, pp.18-19.

³ "Necredința sec. al XVII-lea s-a afirmat ca reacție la scandalul unui Dumnezeu impus și al unei religii forțate", Ibidem, p.19.

⁴ Un exemplu în acest sens este raportul mistică-viață sacramentală. Se remarcă: "Încă din sec. al IV-lea, Părinții identifică misterul mântuirii cu substanța Sfintelor Taine" (vine o listă de nume, între autori fiind Sf. Chiril al Ierusalimului, Sf. Maxim Mărturisitorul, Sf. Dionisie și Nicolae Cabasila) Ibidem, p.39.

⁵ Cf. Panayiotis Nellis, *Om, animal îndumnezeit: perspective pentru o antropologie ortodoxă*, trad. diac. Ioan Ică jr., Ed. a II-a, Editura Deisis, Sibiu, 1999.

⁶ Cf. Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Sensul ascezei monahale*, col. "Valențe spirituale", vol.2, Ed. Reîntregirea, Alba-Iulia, 2005, unde analizând viața monahală, avem sensul ascezei acesteia.

⁷ Pentru un segment important al proclamării omului nou ateu, comunismul (și alte ideologii) au încercat să proclame omul nou, fără atâta zel ca el însă, a se vedea lucrarea teologului clujean Radu Preda: *Comunismul, o modernitate eșuată*, col. "Unversitatis", "Theologia Socialis", vol.5, Ed. Eikon, Cluj-Nap., 2009.

⁸ Cf. Ierom. Teofan Mada, *Paternitatea duhovnicească după Sfinții Părinți*, Editura Agnos, Crasna, 2011, și Andrei Andreicuț, *Spovedanie și comuniune*, Ed.Episcopiei Ortodoxe din Alba-Iulia, 1998, această relație este explicată într-un cadru mai larg.

⁹ Cf. Teodor M. Popescu, *Biserica și cultura*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Buc., 1995.

¹⁰ Cf. Afanasiev, *Biserica Duhului Sfânt*, vol.1, trad. Elena Derevici, Ed.Patmos, Cluj-Napoca, 2008, o complexă analiză a eclesiologiei a eclesiologiei, despre care există câteva rezerve.

¹¹ Cf. Georges Florovsky, *Biblie, Biserica, Tradiție*, trad. Radu Teodorescu, Ed.Reîntregirea, Alba-Iulia, 2006, unde acest raport este analizat mai pe larg.

Traian VASILCĂU

(Republica Moldova)

Cântec pentru dacii noștri

(variantă)

Dacii nu se dau pe bonuri, dacii noștri nu se vând,
Nu-i mai prognozați în roluri astăzi, mâine și oricând.
Dacii nu se dau valută, nici pe lei nu se mai dau,
Sunt o stirpe absolută, cum cândva, demult, erau.

Dacii nu-mblânzesc orașe, ei numai în sate mor,
Cu trecut bolnav în oase, încă mai au viitor.
Dacii merg spre niciodată, dacii plâng în nicăieri,
Să mai nască înc-o dată țara lor din zi de ieri.

Dacii noștri-și sorb tăria de din cronici și mereu
Dau în leagăn România ca pe-un unic Dumnezeu.
În zadar voiți a-i smulge, în zadar mitraliați,
Dacii nu pot fi nicicum din țara lor concediați.

Dacii nu se dau pe pâine, nici pe vin cu prea mult rost,
Dar sunt încă convertibili, precum pururea au fost,
Niciodată-n tron suspuzii și nicicând fiind barbari,
Dacii noștri sunt martirii libertății noastre mari.

Dacii nu se dau credite, pentru ei nici bănci n-avem,
Dacii noștri n-au probleme, știu, la sigur, că suntem.
Dacii sunt doar dacii noștri și numai astfel vor fi,
Visul lor și-acum rămâne visul nostru-n orice zi.

O, doar ei ni-s grea valută, și-s valuta cea mai grea,
Neam din loc să nu-i strămute pe sub nici o altă stea.
De la daci să-nveți trăirea, de la daci să-nveți să mori.
Vai de țara ce nu-și are dacii ei nemuritori!

Blestem actual

Foaie verde, noroc n-are
Soarta mea ce-n van o port.
Țara noastră-i de vânzare,
Țara noastră-i de export.

S-ar da primului ce are
Bani în pungă, vajnic lord,
Ca o țară de vânzare,
Ca o țară de export.

Ce n-aș da să fiu cel care
Cumpăra-o-aș de tot?
Să nu fie de vânzare,
Să nu fie de export!

Ca să spuneți fiecare
Fiecărui lord netot:
"N-avem țară de vânzare,
N-avem țară de export!"

Inscripție pe catedrala de aur a limbii române

Nu se putea să nu provenim dintr-un neam infinit,
izvodit din lacrima strămoșilor daco-romani
și ctitorit în imensa Columnă a lui Traian.

Toate drumurile duc la Roma și pornesc de acolo,
"noi de la Râm ne tragem" și voim spovada
unei zodii să ne spună spre care din țării ne
vrem țărâm.

Aici ajunși, vom scrie că limba noastră e doina
ce doinește în izvor și-această glăsuire este limba
unui popor ce-a izvodit din dor.

Suntem și scriem: limba română și ne închipuim
deodată că ea ar face parte din poporul român.

Dacii unei patrii, care nu era decât Dacia lor liberă,
porneau la luptă cu năvălitorii, purtând pe buze,
ca niște boabe miraculoase, cuvintele sacre ale limbii materne.

Noi vom fi rămas de-a pururi să fim în limba română
ca-ntr-o "acasă" a noastră, unde oricine își
poate avea chilia sa de duh.

Lubiți-vă copiii în limba română, dați-le în dar
cuvintele limbii strămoșilor voștri și nu socotiți fără
vreo trebuință acest unic, de fapt, adevăr.

Sărutați-vă în limba română, să puteți auzi în
danțul sărutului vostru neprihănit clinchetul dulce
și fără sfârșit al cuvintelor limbii române.

Eu te sărut în limba română, tu mă săruți în
limba română și mână-n mână, unul lângă altul,
nedespărțiți în veci, suntem veghetorii fideli la
dulcele fagur de privighetoare al limbii române.

Sunt angajat de zbor să-i fiu cădere,
Sunt angajat căderii să-i fiu zbor.
M-a subjugat cuvântul cu tăcere
Să fiu pe veci tăcerea tuturor.

O deznădejde inima îmi cere,
Culeg lumina dintr-o psalmodie,
Pierdut-am cheia de la veșnicie
Și n-am acces la nici o stea târzie.

Cu ochii dragostei privescu-mi lumea,
Vreau visul să-mblânzesc și nu mai pot
Decât să strig că moartea suie culmea
De după care-nvie neamul tot.

Alt psalm cu mama

Îți tace sufletul, parcă-ar zăcea
În rochia de iarbă-nmormântat.
La templul lui, biet rob îngenunchat,
Am poposit să-i spun că voi pleca.

Trăsura Domnului nu e departe,
Iar tu, ca să nu-mi mai pot fi străin,
Ești candelabru dintre Zi și Noapte
Și eu, de-atâta Cer, flaut devin!

Denisa LEPAȚU

Pictură pe inimi

hai să pictăm fericirea
eu iau puțin alb
dintr-un zâmbet de înger
tu aduci în palme
picături strânse
din răsăritul
soarelui
le amestecăm
desenăm cercuri
ne așezăm
în mijlocul lor
și așteptăm
îmbrățișarea
infinitalui

Alintă-mă

alintă-mă
să cresc frumos
sunt doar un sâmbure
care încolțește
hrănindu-se
cu iubire
când sunt tristă
tu dormi
și nu știi
că genele-mi sunt
crengi
iar lacrimile-mi
sunt frunze
scuturate toamna
vreau să mă alinți
cu un surâs
rătăcit
între două
anotimpuri

Joc

joc șotron
prin
zilele
așezate
crescător
sar
de la unu
la opt
hotărâtă
să nu greșesc
mă strecur
între genele
copilăriei

Te-am găsit

te-am găsit
fericire
ascunsă
în tivul rochiței
te învelei
cu poemele
cusute
pe dantelă
așteptai
dimineața
să te privească
în oglindă

Degetele mele gânditoare

ideile mele
stau ghemuite
în scorbura
minții
învelite
în curcubeul
sufletului
mirat
de jocul
cifrelor
care-mi
ating degetele
gânditoare

Dimineața din mine

în palme-mi
nasc îngeri
croiți
din șoapte
nescuse
acoperiți
cu degetele
lipite
de inima
dimineții
crescute
în mine

Cer presat de inimi două

Înfiripate atingeri
înnoptează
sub perna minții
cerșesc
luciri agățate
pe cerul
așezat
la presat
între
inimi
ce plutesc
în corpuri
aflate
stinghere

Cosmina COSMA

CLUB A

În anii '60 fiind în mare vogă ideea de club, iată că în această conjunctură ia ființă și **Club A**, înființarea oficială având loc în martie, 1969. Înființatorii clubului sunt studenții de la Arhitectură, la „Preoteasa” fiind locul frecvent al întâlnirilor. Fiecare student avea anumite obligații de la care nu se abdică (întreținerea ordinii și a disciplinei, participări la diferite programe), precum și drepturi (de exemplu, dreptul ca o dată pe săptămână să își aducă invitați în acel loc în care, cu timpul ajung să participe o multitudine de artiști consacrați). Manifestările Club A devin așadar un fel de stimulente în ceea ce privește creațiile muzicale, secvențele izbutite ale concertelor fiind chiar înregistrate pe un disk rock cu piese live, eveniment relizat în premieră și care dă mari speranțe iubitorilor de gen. Totodată, aceste manifestări pot fi și catalizatoare cu evidente implicații educative, deoarece aici se încearcă în primul rând o pliere, ce are în vedere studenți ce activează în foarte multe domenii de activitate, nu doar în muzică (de exemplu piese de teatru sau film), închegându-se astfel legături foarte strânse între membrii clubului, artiști și spectatori.

În privința organizării clubului, lucrurile sunt legate de cei ce preiau ștafeta din an în an, fiecare membru simțindu-se dator să facă câte ceva. Așadar, aici prinde culoare viața studentescă, această perioadă fiind benefică pentru legarea de prietenii valoroase. De aici și un motto al clubului: „*Clubul trăiește din studenți și pentru studenți*” și programele cu evenimente din ce în ce mai încărcate, acest loc fiind unul prielnic pentru lansarea unor formații de rock, folk sau jazz. Se face loc și pentru formațiile ce n-au încăput în concursuri sau gale (spre exemplu, trupa Iris, neagreată de la început în mediul extern, își găsește aici posibilitatea de a se afirma). În altă ordine de idei, aceasta este o vreme în care orice student doritor se poate simți vedetă timp de 15 minute, însă în acel loc au existat și vedete reale, care au lăsat mărturie ce aduc un valoros aport în vederea reconstituirii acelor vremuri. Celor aflați acum în umbră le este dedicat volumul analizat (**Club A: 42 de ani. Muzica tinereții tale**), scris de către realizatorul TVR, Doru Ionescu, acest gen de omagiu însemnând recunoștința publică pentru eforturile personale de creație și organizare pe care fiecare l-a dedicat construcției Club A.

Volumul conține recenzii ale celor 7 festivaluri Club A (1969, 1971, 1979, 1981, 1990, 1999, 2011), biografii ale majorității grupurilor și artiștilor invitați, dar și diverse evenimente concertistice din club, interviuri date de artiști consacrați sau unele informații ori înregistrări cu artiști rămași în umbră.

Primul Festival Național de muzică pop „Club A”, organizat de către studenții arhitecți, rămâne o amintire strălucitoare, cuprinzând imaginea a mii de tineri, aplaudându-și colegii muzicieni. Festivalul demonstrează o multitudine de orientări estetice: accesibilitatea șlagărelor, impecabila ținută pe care un muzician care se respectă ar trebui să o dețină, dar și efortul de creare al unui gen românesc, prin scriitura muzicală și prin instrumentele folosite.

Inițial, în Club A au existat doar membri fondatori (ce cotizau cu 180 lei pentru amenajare), mai apoi apărând colaboratorii, atât de necesari organizărilor de festivaluri. Specificitatea acestui club consta în faptul că el a reprezentat o descătușare a muzicii tinere, fenomen necesar pentru apologia mișcării pop-rock-folk. Totodată, acesta a fost singurul loc din România în care apăreau țigări și băuturi ce nu se găseau în comerț, iar faptul că Sala Palatului (locul unde s-a desfășurat primul festival) a fost ocupată de 5.200 de plătitori, în sală fiind doar 3.500 de locuri, a generat serioase probleme cu oficialitățile de stat. Din cauza cenzurii a trebuit să fie încetinită și activitatea de promovare a trupelor, făcându-se apel la o reluare târzie a festivalurilor. Așadar, există doar o aparentă libertate de conștiință, la nivel național. De pildă, **Richard Oschanitzky** (fost membru al trupei *Modern Group*), fusese exmatriculat din anul V de la Conservator, datorită modului „extravagant” în care cânta. După cum se observă, avem de a face cu un curent social-politic, aflat în spatele unei muzici neagreate de sistem, ce produce însă efecte în masă, muzica re-

(continuare în pag. 9)

prezentând un model pentru tineri. Un alt exemplu îl poate reprezenta momentul în care **Chubby** (de la *Olimpic 64*) se îmbracă cu o ie (gen cămașă de noapte), gestul fiind interpretat ca o răzvrătire împotriva sistemului comunist ateu (Chubby este asemănat cu Isus), sau faptul că melodia *Canarul* (a trupei *Phoenix*) este interzisă, datorită numelui: referirea fățișă la o anumită colivie comunistă. Însă cenzura se manifesta doar în zonele în care putea ajunge (înregistrări, emisiuni radio sau TV, filme, cărți, picturi, caricaturi), dar la concerte și la teatru era cu totul altceva, pentru că acolo nu putea ajunge conducătorul (la concerte se cânta ceva, iar la TV se cânta altceva). Un astfel de loc, ferit de cenzură, este și Club A, deschis inițial într-o fabrică de butoaie părăsită. Câteva scaune așezate în mijlocul sălii ajung să creeze un dialog între poezie și muzică, într-un mod liber de manifestare. Studenții încearcă astfel să atragă spectatori, creând „fructul oprit” sau prin programele săptămânale elaborate: teatru, jazz, seri politice, seri de cinematograf, discotecă etc.

În cele ce urmează aș vrea să ofer exemple ilustrative privitoare la piedicile pe care le puteau întâmpina artiștii din perioada respectivă. În marele amalgam de trupe ce se perindă în cadrul Club A se numără și *Chromatic Group*. Influențați de genul marelui Jimi Hendrix, *Chromatic Group* se axează pe hard-rock, un gen muzical cu care românii nu erau încă familiarizați, cultura muzicală românească fiind încă joasă prin anii '60. Adresarea către un public care nu este specializat în raport cu cotele artistice internaționale maxime din acel moment, aduce cu sine dezamăgirea membrilor: aceștia pleacă deziluzionați, pentru că nu sunt înțeleși de către public.

Din categoria celor înțeleși, dar care se bucură de un succes care nu durează în timp, este și trupa *Sideral* (*Modal Quartet*). Membrii acestei formații nu au depășit momentul; rămânând „pe val”, în ton cu acesta, s-au limitat la standardele pe care le crea piața, ceea ce îi face să aibă parte de un succes de scurtă durată.

O altă problemă în ceea ce privește trupele ar fi alegerea unui subiect care să aibă impact direct asupra publicului. De pildă, *Mondial* aveau filmări și radiodifuzări din plin, datorită repertoriului bazat pe versurile poezilor români. Însă, cum publicul dorea noutate, amintiri nu prea există în legătură cu această trupă. În schimb, în cazul grupului *Pro Musica*, melodiile lor ajung să fie cântate de către toți timișorenii, cu toate că gândul lor inițial a fost de

a ilustra lirica eminesciană. Grupul nu s-a cantonat multă vreme pe lângă poetul național, cu toate că piese valoroase au rămas în repertoriul de peste decenii, ci imediat au lansat un concert legat de muzica folk, cu implicații politice. Însă și politica este un subiect de actualitate, se leagă doar de un anumit moment, fapt pentru care în 1975 *Pro Musica* se destramă. Trei ani mai târziu, trupa e refăcută, însă orizontul de așteptare al publicului începe să fie altul decât cel vizat.

Mergând pe o linie ascendentă, următoarea trupă pe care aș vrea să o menționez este *Accent*. Intitulată inițial *Melopeic*, trupa *Accent* produce sunete pe versurile poezilor contemporani (ca de pildă Leonid Dimov sau Ion Caraion), noutatea limbajului muzical constând în onomatopeele acustice, nemaîntâlnite până atunci. Trupa progresa din punct de vedere evolutiv, începând să cânte doar instrumental, mai apoi adaptând muzica pe versuri de poezi, după care realizează versuri proprii, ce conțin mesaje încifrate. Încăpățânându-se să pună notă pe ceea ce alții se temeau să ajungă măcar cu gândul, trupa reușește să surprindă, aducând mereu câte ceva inovator. Astfel, în 2009 se puteau mândri cu 30 de ani de existență, iar după un an, cu următorul album scos pe piața muzicală.

Nuțu Olteanu, Florin Ochescu iar mai apoi **Adrian Ilie, Marty Popescu, Nelu Dumitrescu și Cristian Minculescu** înființează în 1982 trupa *Iris*, trupă ce reușește să facă legendă de-a lungul anilor. „Rock” înseamnă rebeliune, exprimare de sine, apel la oamenii care sufereau. Acesta este deci, genul perfect pentru ceea ce vroiau ei. Este cel mai simplu și direct mod de a provoca, pentru că ei asta își doreau: să fie luați în seamă de către cei din jur. Astfel, în condițiile celei mai dure perioade a regimului comunist, *Iris* reușește să impună ca hituri piese hard-rock în manieră occidentală, atingând audiența națională comparabilă doar cu cea a marilor șlagăre de muzică ușoară (genul muzical cel mai agreat de către cei de la conducere). Pe de altă parte, Adrian Ilie era foarte informat în ceea ce privește noutățile din afară, iar vocea lui Minculescu părea perfectă pentru acest gen. Cu toate acestea, a existat o perioadă în care Minculescu și Ilie au fondat împreună trupa *Volta*, care nu rezistă, aceștia întorcându-se la vechea formație. „A plecat Adi, apoi Marty și Nuțu, până la urmă am rămas în doi - eu și Nelu. Și nu pleca lumea că era mai bine în altă parte, ci din cauza presiunii psihice la care eram supuși”, declară Minculescu cu privire la cenzura care dorea să frângă rezistența foarte entuziasmată pe care o oferea rockul românesc, obligând trupa ca la un moment dat să stea înafara „blitz-urilor”, din cauza popularității acerbe pe care o aprofundau cu fiecare zi. În ciuda schimbărilor de componență, *Iris* a fost cotate de către industria muzicală ca fiind cea mai bună trupă rock, iar în 2007 președintele țării le conferă *Meritul Cultural în grad de cavalier* domnilor **Doru Borobeică, Ion Dumitrescu, Relu Marin, Valter Popa și Cristian**

(continuare în pag. 10)

Minculescu. Trupa rezistă cu brio, în 2010 având loc lansarea celui mai recent album, intitulat sugestiv *12 porți* (datorită unui total de doisprezece albume scoase până în acel moment, în clipa de față existând 36 de ani marca *Iris*. Singurul element ce poate determina coborârea din popularitate rămâne așadar evoluția modernă, și anume - creația PC.

În Club A se formase o așa-zisă „familie a folkiștilor”, cu blugi, plete ondulate și priviri de visători, care se invitau între ei la petreceri sau discutau ore întregi după concerte. Un exemplu în acest sens poate fi **Florian „Moțu” Pittiș**, care preferă o activitate liniștită în Club A, refuzând să aibă de a face cu cenzura. Pittiș devine aici un simbol al rebelilor, considerat (alături de alți artiști) periculos, datorită faptului că își scria singur textele.

Anda Călugăreanu (Anca, pe numele ei adevărat), a fost înainte de a fi cântăreață de muzică ușoară, folkistă; de aici a dobândit, pe lângă talentul uriaș, și respectul oamenilor, devenind un simbol al inteligenței și al feminității. Se răzvrătește împotriva cenzurii atunci când renunță la cariera ei strălucită de cântăreață de muzică ușoară (fiind boicotată de compozitori, datorită faptului că a povestit fătîș mizeriile din muzica ușoară) în favoarea folkului, căruia îi rămâne fidelă.

Alexandru Andrieș este însă unul dintre puținele cazuri care au avut curajul să înfrunte cenzura. În anii '80, un concert Alexandru Andrieș nu se întâmpla oricând, iar dacă aveai norocul să afli, trebuia să mai și prinzi bilete, pentru că „harul” în care erau luați peste picior comuniștii era absolut unic, datorită acidității și virulenței mesajului. Atunci când trebuie să cânte la Festivalul de Jazz din Sibiu, o parte din cântecele sale devin politice, deși nu sunt neapărat făcute cu această intenție. Spre exemplu, *Ce oraș frumos* are aprobarea cenzurii, dar prin felul în care era cântată (intonație, gesturi ș.a.m.d.), însemna cu totul altceva. Pe lângă jazz, Andrieș mai abordează și blues-ul, un curent nou apărut în România. Rămâne activ în domeniu, promovând artiști talentați, scoțând discuri și videoclipuri, ba realizând chiar și o carte, recent, în 2009. Singurul lucru pe care îl regretă este faptul că „*ce mi se întâmplă în ultima vreme e că am tot felul de lucruri începute, mă uit în jur și n-am cu cine altcineva să le fac, majoritatea muzicienilor de calitate nu mai sunt aici. Au rămas o mână de oameni foarte buni, dar foarte puțini față de ce ar fi trebuit să existe în România*”. Așadar, dorința de a pleca în străinătate, datorită contractelor serioase din afară, generează automat descurajarea și scade interesul de a lucra în țară.

Un alt element deloc îmbucurător este evoluția muzicii înspre minimal și prezența așa-zisei „mașini de ritm”, care înlocuiește intelectul, mizând mai mult pe senzorial, pe trăirile de bază, așa cum observa de pildă **Dan Iliescu** (coordonator *Timpuri noi*): „*oamenii au nevoie de distracție, nu de teorie și filozofie. Caracterul muzicii trebuie să fie așadar unul de joacă, de plăcere*”. În acest cadru al contemporaneității, Club A reușește să reunească majoritatea trupelor faimoase ale generației trecute pentru a putea „învia” atmosfera de altădată, scopul păstrării acestui obicei (prin invocarea trecutului) fiind acela de a trezi conștiința tinerilor, spre bucuria fanilor și a vremurilor trecute, într-un cadru ce oferă o mare libertate, un loc în care te simți ca în familie. În acest sens, un câștig important în panoplia festivalului Club A, este o culegere discografică (în colaborare cu Electrecord), lansarea CD-ului aniversar *Club A - Epoca de aur*, conținând cele mai bune 19 melodii de până la 1989.

Mergând pe diviza: „*Unui trecut glorios, trebuie să îi oferim împreună un viitor pe care îl merită*”, în 2011 s-a creat un adevărat eveniment, cu ocazia sărbătoririi a 21 de ani de la alungarea dictaturii și 21 de ani de exprimare liberă, festival ținut în aer liber cu 42 de trupe, timp de 42 de ore. Tot atunci a avut loc și lansarea cărții *Club A*, pe baza arhivei deținute. Diversitatea este termenul care definește cel mai bine întreaga activitate: promovare de trupe, expoziții, lansări de carte, vizionări de scurt-metraje, întâlniri cu artiștii, artistul invitat al ediției fiind **Mircea Florian**, prezentat în două ipostaze: muzician și artist plastic. Însă studenții sunt aduși din nou în prim-plan, întreaga asociație mizând pe ideea de comunitate studentască, voluntariat și încredere între studenți. Așadar, tradiția se păstrează, ba chiar se amplifică. În acești mai bine de 20 de ani de libertate clubul a insistat să continue o parte din activitățile săptămânale obișnuite din Epoca de Aur și a reușit, în condițiile unei concurențe acerbe, aflate chiar în vecinătate. Desigur, au apărut diferențe, obiceiuri noi, dar, devenit pentru majoritatea studenților de la Arhitectură (și nu numai) un stil de viață, clubul din strada Blănari, nr. 14, a rezistat peste decenii intrinsec, pe temelia solidificată de la o zi la alta, de la un artist la altul, de la o bere la alta, formând o întreagă istorie.

Marian Nicolae TOMI

Jurnal galactic, iunie 2069 (I)

...Hm, hm... Jack, tu nu ai băgat de seamă că traiectoria noastră s-a schimbat?... Cum?... Aha, au schimbat-o cei de la Houston! E doar o corecție... Bine, bine... Nu m-am alarmat, dar am observat și eu schimbarea și-mi puneam mici întrebări retorice... Oah, pe tine nu te dor oasele? Șederea asta în spațiu m-a dat gata. Toate mă dor și nici nu mai știu cum să stau în fotoliile astea zis ergonomice. Cred că băieții de la NASA ar trebui să mai revadă chestiunea, ce zici?... Pe tine nu te afectează? De fapt de ce mă mai mir? Pe tine nu te deranjează nimic în expediția asta. Ești imun la timp, la stres, la șederea asta în spațiu... La toate ești tu imun... Că mă și întreb, de mult mă întreb asta, de ce m-or fi ales pe mine pentru o asemenea premieră... Tu, ce crezi, U. Jack? Te-am tot întrebat de unde vine numele acesta așa de ciudat. Nu vrei să-mi spui? A, tu nu ai păreri. Tu ești omul care execută fiecare ordin exact la timp și care nu comentează în nici un fel ordinele primite. Ei, eu nu sunt așa. Poate d-aia am și zăcut ani de zile pe terenurile și prin hangarele de la Houston... Ce i-o fi apucat, tocmai acum, să mă trimită pe mine pe Marte?!... Tot nu ai o părere, Ben?... Cât te privește știu tot: ești puternic, ai luat toate testele cu calificative de invidiat... Ha, ha, ha, îmi amintesc cum tocmai la testarea sistemului osos am fost la limita de jos. Toți își dădeau coate, că ce căutam eu acolo adică, dar a venit un barosan, nu-l cunosc, care le-a strigat ceva „de dulce”, și totul a ieșit OK. Eu nici atunci nu mă simțeam prea bine, dar voiam să mai zbor și eu o dată. O făcusem la 26 de ani și zăceam de alți 20 de ani fără nici un rost în bazele de antrenament. U. Jack, tu ai realizat de la început ce importantă este misiunea asta spre Marte? Eu nici acum nu-i văd rostul... Atâta doar că în locul roboților – cred că e plină planeta asta de fiare stricate, ha, ha, ha – ne-au găsit pe noi de fraieri. Cum? Tu crezi că e o treabă d-aia patriotică ce facem noi acum? Măi, U. Jack, explică-mi și mie ce mai este astăzi patriotismul?... Aha, dragostea de pământ, de strămoși, de tradiții... Prea școlărește! Cred că asta așa se învâța și acum două secole. Ceva mai elaborat, mai sofisticat nu știi? Despre ce pământ vorbim, când tot pământul e un uriaș oraș în care te rătăcești imediat fără instrumentele de rigoare. Nu tu o promenadă, o ieșire la pescuit... Tu nu știi ce-i asta? Puteai să te duci și tu la muzeu sau să cauți pe internet. Dacă vezi ce-a fost odată, îți vine să te arunci pe geam din rachetă!... Oh, și care strămoși? Pe-ai mei i-au luat și i-au dus pe nu știu ce câmpii, și bun duși au rămas. Noroc că am mai păstrat câteva filmulețe și fotografii... La fel și cu tradițiile. Vezi că nici nu știi ce sunt astea?! De fapt nici eu nu știu prea bine cum vine chestia asta, dar cum am tot avut timp liber destul în anii din urmă, am privit la televizor până mi-au crăpat ochii și capu'. Tu ai băgat de seamă că și televizorul acesta e făcut să te tâmpească. După ce priveam câteva ceasuri la programele lor, simțeam, știam că sunt mai prost decât am fost când am dat drumul la aparat. Dar, ca un drogat, reveneam și porneam din nou nenorocitul acela de aparat. Atunci simțeam și eu ce înseamnă să fii masochist sau dependent de ceva. Uram aparatul acela, dar îl și doream în același timp... Ha, ha, ha, nici cu femeile n-am avut asemenea... relații! Pe tine

nu te interesează?... Aha, mai întâi antrenamentele și-apoi distracția. Jack, Jack, omul perfect, trupul perfect, minte... Iartă-mă, n-am vrut să insinuez nimic, dar uneori mă exasperezi cu perfecțiunea ta de robot. Ce naiba, tu nu trăiești? Măcar din când în când. Doar știm amândoi că antrenamentele intense trebuie alternate cu perioade de relaxare... Tu dormi în camera fără vise? Și poți s-o faci?... Eu n-am rezistat mai mult de 15 minute niciodată. Prefer patul meu de-acasă, în care mă zvârcolesc, uneori, ceasuri întregi să adorm, dar după ce adorm, ce mai vise visez, habar n-ai tu!... Cât mai avem de zburat până la Marte?... Două-trei zile, deh, bună și precizia asta la ceva!... Ar trebui să raportăm la Houston că ceva nu mi se pare în regulă la presiunea din rezervoarele de combustibil... Ai și făcut-o? Brava! Acesta da coechipier! Și, ce-au zis?... Să nu ne facem griji că vor rezolva ei, mai ales că nu sunt pierderi, doar niște anomalii acolo... Eh, dacă zic ei, asta e... Tot nu mi-ai răspuns la întrebare... Cum care? De ce m-au ales pe mine pentru expediția asta pe Marte?... Cum adică? Îți bați joc de mine? Știu și eu că acum vreo sută cincizeci de ani noi am născocit tipul eroului american. I-am făcut portretul-robot și l-am făcut, pentru început, erou al vestului sălbatic pe care trebuia să-l cucerim, apoi erou al războaielor mondiale, după care erou în lupta cu terorismul și gata... Când s-a terminat globalizarea n-a mai fost nevoie de eroi... Uite la asta nu m-am gândit!... Eroii spațiului cosmic, zici?... Pe ăștia cine să-i vadă?... Cum?... Dau bine la ziarele online și la televiziuni? Și ce treabă am eu cu asta?... Ai auzit tu că șefii au văzut că am tocmai trăsăturile?... Nici nu m-am gândit că moaca mea... Asta era, tu cu comanda și eu cu zâmbetele!... Fain echipaj!... Acum că nu mă vede nimeni, am și eu vreun rol în drăcovenia asta de expediție?... Am? Asta sună un pic mai bine pentru mine. Și când o să aflu totul despre menirea mea în acest echipaj?... Să am răbdare? Până acum am fost indiferent, de-acum trebuie să mă las ros de nerăbdare. E și asta o ocupație, mai ales că mă dor tot mai tare oasele astea bătrâne. Am ajuns, deci, modelul de erou american! E și asta ceva, dar ce bucurie mai e și asta dacă aflu abia acum de ea?! E drept că nici pe Pământ nu prea aveam eu cui s-o împărtășesc. Poate la barul de pe Strada 28, deși cred că nici unul dintre ei nu avea habar cu ce mă ocup eu. De mă vor fi văzut la știri, în costum de scafandru și cu zâmbetul meu tâmpit pe figură, cred că nimeni nu m-a recunoscut. Acolo, la bar, mergeam cu figura mea de toate zilele, mai mult posomorâtă decât larg zâmbitoare, așa cum îmi tot urlau toți la apariția jurnaliștilor. Acum s-a dus și momentul acesta!... U. Jack, tu n-ai fost supărat că la prezentarea noastră, înainte de plecare, tu ai fost în planul doi?... Hai, mă, fugi de-aici? Doar ai și tu orgoliul tău, trăirile tale, dorința de afirmare... Antrenamentele, antrenamentele, lasă-le-ncolo de antrenamente! Viața ta nu poate fi cea a unui automat!... Ne apropiem de Marte?... Să fim atenți la încadrarea pe orbita C8... De-acolo modulul ne va duce la Marea Sirenum... Ce face?... S-a

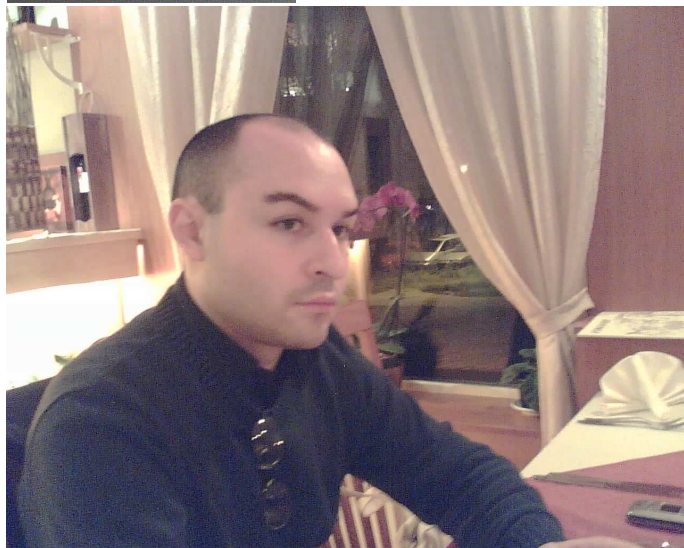
(continuare în pag. 12)

schimbat locul de aterizare, sau cum s-o mai numi el aici pe Marte?... Eu de ce nu știu?... Eu sunt doar omul cu fața de erou și nu trebuie să știu prea multe!... Dar tu, U. Jack, coechipierul meu să spun așa, trebuia în zilele astea de călătorie să-mi spui și mie ce și cum cu misiunea noastră... Zici că nu era ceva esențial? Dar ce mai este esențial, pentru mine, în expediția asta? Doar faptul că aniversăm în felul acesta o sută de ani de la coborârea pe Lună?... Eu și Neil Armstrong! Frumoasă companie!... Crezi că acum nu vor mai fi cârcotași care să conteste călătoria noastră?... Acum, zici, toate amănuntele au fost bine puse la punct și nimic nu va mai fi lăsat la voia întâmplării... Totuși, să fi ajuns ăia pe Lună?... Sigur că eu cred în misiunile Apollo... Dar și prea multă politică, așa cum era atunci cu rușii, strică... Da, da, **noi** trebuia să ajungem primii acolo! Ca peste tot, de altfel, nu-i așa, ha, ha, ha... Îndoiala persistă, iar noi trebuie să fim primii pe Marte! Ca să dovedim ce?... Că suntem primii? Aiuritoare chestie. Stai puțin, și acum mai funcționează treaba asta cu întâietatea? Nici nu băgasem de seamă așa ceva până acum.... Eh, ce să fac, nu am creierul tău antrenat și informat. Eu sunt o generație mai veche, mai uzată, dar cu ceva ce voi nu mai aveți: o fărâmbă de suflet. Știi, tu, ce-i acela suflet? Ce frumos suna cândva: **de anima!** Acum nu mai e nimic. Nici măcar cele două frumoase cuvinte.... Avem tehnologii? Dă-le-ncolo de tehnologii! Te simți tu mai fericit, mai liniștit, mai liber cu tehnologiile astea care ne-au intrat și-n..., să iertați?... Dacă-i pe-așa, și tu ești o tehnologie! E drept că cu implanturile și cu grefele de astăzi ce mai este om din omul care se naște? Cât la sută?... Că omul acesta poate face mai multe, că poate trăi mai mult nu mă încântă aproape deloc. Uită-te la tine!... De luni de zile te privesc și sunt tot mai convins că nu prea mai există om în tine. Iartă-mă că ți-o spun! perfecțiune, ordine, executare la timp și exact a tuturor ordinilor. Unde ești tu, Jack omul, în toată chestia asta?... Te simți om împlinit? Când?... Când îndeplinești toate ordinele în mod exemplar? Și mie îmi place ordinea, dar, câteodată mai las și eu garda jos, cum se zicea pe vremuri.... Cum, de ce? Măcar să văd ce iese din chestia asta. Eu știu unde greșesc sau unde nu am făcut chiar întocmai cu toate standardele impuse nouă și imediat pot remedia totul. Și viața, asta o fi viața?, revine la normal. Tu cum faci?... Nu te abați niciodată? E și asta o trăsătură de caracter, dar nu te plictisești de tine? Măcar seara înainte de culcare nu te apuci sa-ți faci bilanțul... Aha, ești în programul acela de cipuri care îți programează totul și tu nu mai ai nimic de făcut. Eu nu l-am acceptat. Măcar câțiva ani mai vreau să fiu om întreg... Cum să nu fii, măi, U. Jack?... Când o fi să mă apropii de câmpiile alea ale fericirii veșnice, facă din mine ce vor...Că ai o misiune, cine o neagă? Toți avem așa ceva încă de la naștere. Dar, tu nu știi atâta lucru?, ne-au lăsat câteva spații de manevră, o marjă de personalitate în care să ne trăim fiecare viața **altfel**... Aha, știi și tu, dar nu te-ai prevalat de treaba asta... Cum? Educația?... Las-o-ncolo de educație! Că ăștia atât ne-au educat încât aproape nu mai știm care suntem oameni și care roboți! Nu crezi?... Tu ești convins că progresul speciei noastre este tocmai acela de a ajunge din urmă roboții? Cine i-a făcut pe roboți?... Și-atunci cum să fie ei mai presus de noi? Am senzația vagă că ai început să gândești ca un robot, ha, ha, ha... Vezi la nenorocitul acela de Phobos. Urât mai e!... Cum, japonezii l-au bubuit în halul acesta? N-am știut, dar ce contează?

Unde ziceai că vom ateriza? Lângă Muntele Pano-vis?... Nici acolo? Păcat părea o chestie interesantă de văzut. Că dacă tot ajungem pe Marte n-ar fi rău să adunăm ceva suveniruri... N-o să avem vreme de așa ceva, spui tu, Ben? Omul care vrea cu adevărat ceva, reușește. doar dacă ascuți orbește de ordine, paragrafe și regulamente nu mai vezi nimic din viața asta... Ei, și tu! te simți atins? Păi nu-mi impui tu capul cu chestiile astea aride și neomenești, la urma urmei?... Cum să fie așa un om? Omul este creativ, năvalnic, neastâmpărat, curios. Tu, nu ești?... Încep să cred că nu te cunosc defel... Treaba ta... Cred că am ajuns prea repede la Marte. Tu vezi că toată planeta e acoperită de furtuni?... Cum, dracu' o să aterizăm?... Houston în jos, Houston în sus, dar noi ce păzim aici. Puteau face și ei corecțiile ca să ajungem când trebuie... Nu le mai lua apărarea. Stau la căldurică, nu tu radiații, nu tu stres, nu tu dureri de oase și fac așa o traiectorie... Cât? Trei zile? Ne mai învărtim în jurul roșcatei ăștea... Mi-aduc aminte ce roșcată am întâlnit, înainte de a pleca, la barul de pe Strada 28. Păcat că n-am avut timp de ea! Promitea, zău dacă te mint!... Temperatura se apropie de 0°C! Acesta-i semn că nu vom mai sta mult atârnați aici deasupra roșcatei ăștea... Acum plec să verific modulul și roverul... E totul în regulă. Ai verificat containerele pentru probe?... Cum, de ce? Nu-ți amintești de europenii ăia care au recoltat cu un robot nu știu ce pietre și au murit când au deschis containerul cel mare?... Asta a fost în altă eră? Ha, ha, ha... Ce te interesează pe tine roșcata aceea? Ce țopăi, mă, ca un apucat?... Era fierbinte, ce-ți pasă?... Cum de știu? Am dansat, mă, și i-am simțit palma fierbinte prin pânza cămășii... Ce-ți pasă dacă am pipăit-o sau nu?... De fapt, mai exact ar fi de întrebat, de când te interesează pe tine altă roșcată decât planeta Marte?... Aha, așa ca subiect de conversație în jurul lui Marte!? Păi, era în zilele alea de dinainte de zbor. Știam că nu am de ce să mă leg serios de ea. Mai știu eu cum se termină toată aventura asta. Doar dacă n-om fi și noi în vreun studio la Hollywood, ha, ha, ha... Avea forme pline, o gură cărnăasă, dar nu prea mi-a plăcut nasul ei ascuțit... Ei, de ce? Habar n-am, dar așa am simțit atunci... Acum? Să fie aici, aș ignora nasul ei și... ce transmit cei de la Houston? Vom ateriza lângă Valles Marineris? Nu acolo au dispărut europenii care au vrut să ne-o ia înainte?... Sau căutăm și noi statuia faraonului din Marte? Câte iluzii își mai inventează și omul! Poate de-aceea e frumoasă călătoria noastră. Creăm iluzia că se poate. Ce mai contează dacă eșuăm?... Te duci să verifici încă o dată modulul. Du-te, frate! Omul acesta mă scoate din minți uneori. Îmi pare așa de prăfuit deși el e doldora de cele mai recente prevederi, legi, regulamente și alte bazaconii pe măsură. ce știe el despre viața adevărată a unui om? Nimic. Nu că eu aș ști prea multe. Dar nici ca el...

-va urma-

Luca CIPOLLA - Italia

MEDJUGORJE, REGINA ȘI ADVERSARUL

Pisica observă liniștită, examinând dansurile noastre de dragoste peste pietrele care sfâșie picioarele;
Vicka ne urmărește radioasă, cu privirea ștrengară a unei plăpânde dijete.

Amică, noi toți avem o mamă și trebuie să fim demni de iubirea ei,

tu care plângi pentru prima oară și semnalul ne reprezintă atât de distanți, moderni,
dar lacrimile nu sunt de coltan.

Greierii încetează să cânte în frigul inimii mele, Tu care o înțărți de gândurile îndrăznețe

și dovezi ca lamele cuțitului,
luna este acum un soare ce palpită și se arată integră și goală ochilor noștri smeriți și pacifici,
inima ta de mamă, poate,

lună care se suprapune peste munte și ne observă,
noi gândim cu ochi amabili

și Tu acolo, poate...

Crește calvarul nostru și ne incită să nu simțim chinul,

nu, nu frate, nu-i cinism, e ca să rămânem absorbiți, cumpăniți și fermi în fața roatei timpurilor

și a rănilor care incumbă de-a lungul drumului...

Mamă, dă-mi mâna și ajută-mă să ating fiecare stație, gravură a căii tale

pentru că ecoul fiecărei taine, refrenul fiecărei giaculatoria să miroase a parfumul tău de violete

și a raza aceea care din Križevac îmbrățișează Pod-bordo și se răspândește în tricolorul frăției slave.

Învăluie ochii aceștia și simțurile mele deja ațipite dar încă sensibile la farmecul de o ghaziya în

yelekul ei de purpură,

dansatoarea mă ademenește cu pielea strălucitoare a uleiului și a mierii ce seduce,

trupul tău, Salomeea, e doar cenușă, învelișul adversarului:

pe care minte o uzurpi astăzi, lașule, pe care cap îl reclami ca să poată pluti printre dejecțiile cloacelor tale?

Cupidonul egoului, ego-ul în persoană, ce dardă ascunde tolba ta?

Poate timp și singurătate și te arăți ca ciudă, țăntoșie, judecată indiscutabilă?

Cuvintele tale prefăcute și asertive mă induc la evitare și mă înlocuiești pe mine, etalând drapelul meu

pe câmpul de luptă comun dintre bine și rău.

Pierd,

dar așezat pe o stâncă să satisfac

o cruce de lemn care nu este o secerătoare stângace:

"Înclinați spre sugestii, ferește-ne de haos,

Kraljica Mira,

înlătură de la noi fiecare extaz indus ce propune visuri de hârtie

și ne ridică îngâmfați din pământ, șovăitori;

dă-ne un semn și milă,

noi, cei care hoinărim în căutarea unei dovezi tangibile, toți cam Sfântul Toma,

noi, naufragați în absența ta

care adesea nu știm cine doarme alături de noi și noaptea ne ținem de mână;

aici e mai ușor să te ascult dar ești oriunde chiar dacă mai multe porți ne despart,

din Malkhut până la Keter, ridică cortina a-ceasta, Mamă, tuturor,

dezvăluie iubire, smerenie și împărțire - ca să pot capta imediat razele astea de lumină -

altă existență nu avem, deșteaptă-ne din somn și ține-ne de mână,

nu ca sclipirile scurte ale conștientizării pe care nebunia ne-o dăruiește,

fă ca asta să fie pentru totdeauna și ca, fiind eliberați din lanțuri,

o lebedă să cânte pentru fiecare dintre noi.

Tu ne arăți că o floare își obține frumusețea din apă și din soare,

să fie integre sămânța și rădăcinile ca să aibă grație și culoare.

Ajută-ne să credem în Tine, în ceea ce real nu se vede

pentru un desen care ne aparține tuturor deoarece conștiința noastră trebuie să fie ca un copil de înțărcat și de crescut

într-o probă constantă și răbdătoare spre a putea fi demni de lumină".

Singur, dar printre frați pe care nu îi disting, beau roua câmpilor de levănțică,

o sclipire a oglinzilor ridurile apelor, pilule de iubire de o inimă înălbită a rănilor

- bunică, ce mă însoțai pe o cărare cunoscută, curtea, scările, totul e schimbat,

viitorul unui timp care s-a oprit – acum cum să cred dacă nu găsesc echilibru,

dacă dintre bine și rău pierd și greșesc, dacă în tulburare eu devin răul,

dacă deja atât de rigid și dificil la ochii semenilor mei nu pot mărturisi numele tău,

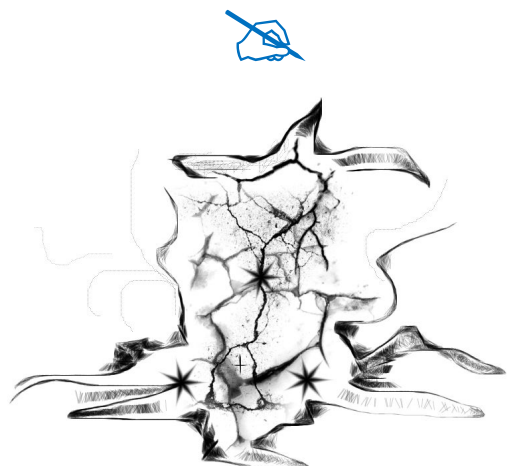
a fi un exemplu,

cum să cred, Mamă,

Tu care îmi ceri să fiu puternic, vei avea o zi mila unei inimii bolnave?...

(continuare în pag. 14)

Acum că cobor pantele goale ale calcarului cuprinse
de coroane de spini,
veseli în cortina de o mie de steaguri unde ne duci și
te chemăm în fiecare limbă,
ajută-mă, ajută-ne să traversăm strada, Mamă,
să nu ne lași înapoi, dar nicidecum să mergem înain-
te, Tu, Fiică a cerului,
care-ți îndrepti privirea și cuvântul copiilor, cei mai
mici,
ai adevărului receptivi în candoarea lor, absența
judecății și a dezamăgirii
precum albiile rigolei primei ape de izvor.
Bijakovici este o portocală pe partea dreaptă a văii,
pânze de stofă atârna
din barăci ale vânzătorilor de cruci și de iconițe,
noaptea domnește, îi cerem
clemența de a ne cruța ultima suflare în pătura care
din zare
se deapănă;
Mamă, în ora aceasta suntem mai fragili și simțim
mai mult frig, rătăcirea se ridică pe noi,
teama,
dar Tu, bagă-ne în pat...
Un zefir de var se înalță aproape în semn de salut,
"Gospa Majka moja" cântă Divan, dentistul, "Gospa
Majka moja" Amalia, toxicomană,
"Gospa Majka moja"
Aran, comerciant de lichioruri,
"Zdravo Kraljice Mira" se ridică din Alfred, fotbalist,
Gaudêncio, fostul traficant de droguri, Francine, secretară,
"Zdravo Kraljice Mira" din Ilie, țăran, și David, cu tulburare
bipolară, "Zdravo Kraljice Mira" de
către Agnieszka, gospodină, Erzena, fostă prosti-
tuată, Giovanni, bancher, și încă
Raimund, bolnav de cancer, Danica, cofetăreasă din
Zadar, Adelina...
Judecata e mioapă în fața vălului care ascunde ade-
vărul ființei
și eu doar cu răul pot cunoaște binele?
Nu, Mamă, nu sunt vrednic să intri sub acoperă-
mântul meu, ci nu mă lasă orfan
printre schijele destinului...
Vicki reflectă privirea lui Miryam, acum din nou copi-
lă, miloasă și binevoitoare.

desen de Elena Liliana Fluture

Maria TIRENESCU

Dulceață de ardei

Într-o seară, Ana avu impresia că aude o voce la
poartă. Ezită o clipă. La scurt timp, auzi soneria. Porni
spre poartă, ștergându-și mâinile cu prosopul de vase.

- Eu sunt, doamnă Ana! Rodica! V-am adus să
gustați ceva. N-ați auzit când v-am strigat...

- Nu eram sigură. Fierbea ceva pe aragaz,
spălăm o farfurie...

- V-am adus să gustați dulceață de ardei... V-am
spus că fac.

- Mi-ai spus, dar nu pișcă?

- Puțin, dar se mănâncă lângă carne, cu friptură.
Petrică al meu o mănâncă cu pește.

- Mulțumesc! Ce borcănaș frumos ai! Ca o
amforă.

- Îi leg un șnur tricolor și i-l trimit lui Dragoș, în
Spania.

- Dacă e așa, îți dau borcănașul înapoi!

- Să-mi spunei dacă v-a plăcut!

- Sigur, dimineată! Acum fug să opresc focul.

- Bună seara! Vorbim mâine!

Ana ajunse în fugă și opri focul. Avusese noroc.
Sosul nu scăzuse prea mult.

- Cu cine ai vorbit la poartă? Ce borcănaș drăguț!

- Rodica mi-a adus ceva. Gustă, dar cu grijă!

Mihai luă o linguriță, se uita cu milă la borcănașul
din mâna sa.

- Nu cred că îmi ajunge pe o măsea...

Pentru că soția lui i-a atras atenția să fie grijuliu,
a luat puțin, numai cât un bob de strugure. A mestecat
puțin și a izbucnit:

- Asta e iute! Ce dulceață ai mai văzut tu să piște
așa?

- E dulceață din ardei iuți! Dacă e așa de iute, eu
nu mai gust.

- Acum, gustă și tu! Măcar să știi ce să-i spui
măine vecinei...

Ana își luă inima în dinți și luă o furculiță. Atinse
cu ea dulceața și o puse pe vârful limbii. Nu-i plăcea
să mănânce iute, dar dacă dădea întâmplător de un
gogoșar iute, nu-l arunca, mânca măcar jumătate,
având grijă să ia mai multă pâine. Pentru că prima
încercare nu a fost suficient de concludentă, a mai
 luat puțină dulceață. A doua încercare a reușit:
dulceața era și dulce, și iute.

În ziua următoare, Ana a avut ocazia să le
prezinte copiilor, care au venit de la oraș, dulceața.
Le-a spus tot ce știa în legătură cu acel preparat și i-a
îndemnat să guste. Lucian a fost încântat. Imediat a
gustat și Gabriela.

- Știi că e interesantă dulceața asta?

- Hai să facem și noi!

- Mergi să ceri rețeta?

- Imediat, că tot trebuie să-i duc borcănașul!

În câteva minute Ana reveni cu rețeta. Copiii erau
hotărâți să facă o porție, măcar să își trateze prietenii.

Săptămâna a trecut fără evenimente deosebite,
liniștite, ca la țară. Copiii de la oraș au pus la cale un
plan despre care nu au spus nimic.

(continuare în pag. 22)

Ionel BOTA

Contemplația fără sfârșit sau despre un tragism al grației

O carte inspirată de poezie, probabil una din cele mai bune apărute în anul editorial trecut, într-un clasament serios al primelor zece, să zicem, este fascinantă **Crucea de muguri** (București, Editura Semne, 2012, 82 p.), monument al discursului suveran despre ființa marilor risipiri în poemul destinului pentru un autor care, totuși, a adus destule lucruri bune, demne de reținut pentru bilanțul creației literare din ultima jumătate de veac. **Aurel M. Buricea** este un scriitor cu o traiectorie constantă valoric, cultivând în lirica sa farmecul discret al ritmului clasic, sonoritățile oraculare ale unui pietism activ pentru cuvântul proiectat în miracolul versului de a se insinua matricial în percepțiile noastre ca pârguire a esenței lumii omului în sunetul-poem.

Așadar, clipa de poezie care seduce în noul volum al lui Aurel M. Buricea are ca specific o individualitate instinctuală de parnasian modern, un imaginar copleșit de mesaje ale convertirilor fascinației în constrângeri ale nostalgiilor prime, teme mai vechi sau mai noi antologând ritmul fascinației dintr-un cotidian devorat de discursiv liric. Sonetul are aspectul unei badinerii ingenioase, idee, formă și sentiment îmbinând vanitatea care arbitrează ca să elibereze energia metaforei din citatul despre viață al versurilor. Cuvântul, litera întrețin o anume conduită a investigației, beția contemplației fără sfârșit: „Cine mi-a zidit casa din sonete / cu ferestrele deschise spre lume / de face lumina pe rime spume / cine intră nu poate să regrete // căldura verii o trăiești în cuvânt / imagini pictate cu harul divin / pentru singurătate găsiți alin / chiar dacă prin cuget bate aprig vânt // se văd pereții din lanuri de grâu copt / floarea soarelui cântă-n culori / plânge necunoașterea în cifra opt // Cel Unul Nenăscut trece-n litere / Sfânta rugăciune prin care adori / când se deschid ale humii artere” (Casa din litere, p.34).

Lirica este, desigur, expresivă și peisajul sentimentelor predispus imaginativului. Elanul gradual asimilează combustia ideilor și miza registrului pendulează între emfaza melancoliilor și ispita parabolei. Tranșee romantice sunt străbătute, de-o parte și de alta, ca un exercițiu al unui ceremonial devoalând identități și evocând opțiunea reabilitării ludicului în ipostaza meditației moderne. Sonetul lui Aurel M. Buricea operează prin revelare și percepția cititorului e interogativă. Eul e profetul retortelor lumii de a invoca tragicul aforistic ca un contemporan al lui Quintilian, Institutio oratorica. Autorul nu e un arheolog sentimental, dar sonetele par mai ales discursuri de purificare, dau senzația de poezie continuă. Duhul reflexivității poate edifica un tragism al grației: „Ce greu am urcat în timp acest munte / în arborii nopții

AUREL M. BURICEA

CRUCEA DIN MUGURI

EDITURA
SemnE

plânge o cruce / nimeni nu știe ce soartă ne-aduce / de dincolo se-ascund imagii crunte // cugetul viu care-și divulgă taina / se schimbă-n natură prin anotimpuri / în orice iarnă avem alte chipuri / se trece viața așa cum schimbi haina // atâtea stele s-au topit în gene / nicio forță nu le poate pătrunde / spiritul în suflet se mai ascunde // spre lumea de-apoi ne poartă alene / cum crește oul în corbul ce zboară / se stinge vremea-n noi ultima oară” (Crucea din muguri, p.70).

Un magician arcadic, consacrandu-se mitului reintegrării prin adorație, prin iubire Aurel M. Buricea este autorul unei cărți remarcabile de poezie.

desen de Elena Liliana Fluture

Ionuț Vlad BUDA

Vocația de a fi OM

"E mai ușor să întâlnești un zeu decât un om"
(Petronius)

Scris de **Tadeusz Doteaga-Mostowicz**, romanul **Vraciul. Profesorul Wilczur**, reflectă în esență viața nefericită a unui reputat chirurg și profesor universitar, Rafael Wilczur, viață care stă sub semnul vocației pure și a capacității extraordinare de a dăruia celorlalți.

Un principiu din etica creștină postulează că e mai multă fericire în a dăruia decât în a primi, idee ce nuanțează într-o oarecare măsură și personalitatea lui Wilczur. Reputat chirurg pe plan mondial, Wilczur trăiește o dramă sentimentală care îi zgudue din temelii liniștea sufletească - soția Beata îl părăsește, ia cu ea și fetița lăsându-i doar o scrisoare în care îi spune că s-a îndrăgostit de altcineva și că nu l-a iubit niciodată. Șocul emoțional este atât de puternic încât tot universul creat de Wilczur în jurul Beatei suferă o implozie care îl năucește de-a dreptul. Toate reușitele lui, toate realizările pe plan material și profesional le făcuse nu doar pentru el ci totul în dorința de a o face fericită pe Beata... Ieșit pe străzile Varșoviei din dorința de a se răcori, intră într-o cârciumă unde întâlnește un bețiv, aparent om simplu, dar care este un adevărat filosof existențialist și cinic ce amintește de tezele lui Schopenhauer care consideră existența umană doar un simplu capriciu al naturii, creată în slujba ei.

Obiedzinsky constată cauza tristeții profesorului și-i spune simplu: *"Viața e abjectă. Așa e cu femeile... Una se lipsește de tine și-ți stoarce toată vloga, alta te jupoaie de tot ce ai, a treia te înșală la orice pas și se mai găsește și câte una care te bagă în mizerie, în noroiul de fiecare zi"*. Urmează o discuție în jurul metafizicii femeii, în care bețivul reduce femeia la nivelul cel mai inferior. Neobișnuit cu băutura, profesorul iese din cârciumă și în promenada lui prin acele străzi dosnice ale Varșoviei, este atacat, jefuit și părăsit într-un șanț...

Găsit de un țăran, profesorul suferă o amnezie, nu-și poate aminti cine este... Consider că această amnezie a fost cauzată nu doar de lovitura aplicată, ci și de șocul emoțional puternic, poate sunconștientul profesorului a preferat să refuleze totul, să ignore trecutul în dorința de a uita pe cea în numele căreia își dăruise întreaga viață. Urmează o serie de peregrinări, este arestat chiar și pentru vagabondaj, neavând acte care să-i ateste identitatea. În cele din urmă se stabilește ca și lucrător la moara unui țăran bogat, unde după un timp reușește să îl pună pe picioare pe mezinul stăpânului morii, care suferise o fractură la ambele picioare, iar oasele îi fuseseră prost puse la loc. Când îl consultă îi pipăie picioarele, își dă seamă despre ce e vorba, și cu o autoritate extraordinară, îl convinge pe tatăl băiatului că poate să-l facă bine, să umble din nou, în pofida verdictului medicului din localitate care spusese că băiatul nu are vreo șansă de recuperare. Reușește să-l pună pe picioare... Repede câștigă un prestigiu de "vraci" în acea localitate și în satele din jur, fapt ce atrage antipatia aceluia medic, dat fiind faptul că pacienții acestuia preferau să meargă la Vitalis (noul nume al lui Wilczur) deoarece acesta nu solicita nici o remunerație.

Pe de altă parte, în Varșovia, locul lui Wilczur este

preluat de fostul student al acestuia, Jerzy Dobraniecki. Dispariția profesorului este considerată sinucidere în urma șocului emoțional suferit. Studentul devine profesor. Fosta soție, Beata se căsătorește cu un tânăr sărac, pe care îl iubește cu adevărat. Dar, după 5 ani, legea compensației morale aduce moartea acestuia. Beata rămâne singură, cu o fiică de crescut, dar preferă să lupte singură pentru existență, să-și crească singură fata, cu toate că ar fi putut solicita moștenirea în numele acesteia. Se consideră vinovată moral de moartea prezumată a fostului soț...

Vraciul dobândește un prestigiu ridicat, anii trec, iar faima acestuia este tot mai mare... În familia morarului Prokop el dobândește liniște, este respectat și tratat ca un membru al familiei. Se simte util, vocația de medic nu îi pierise în pofida accidentului suferit. Nu știe de unde are toate acele cunoștințe, de fiecare dată când se gândește simte o durere de cap care nu-l lasă să-și amintească. Soarta face ca fiica lui, Marysia, orfană și de mamă acum, să ajungă lucrătoare la poștă tot în aceeași localitate. Între Vitalis și Marysia se naște o prietenie plină de afecțiune morală, ea îi spune "unchiule", din nou soarta face ca tatăl să fie lângă fiică, dar fără să știe...

Marysia trăiește o poveste de dragoste cu fiul unui industriaș din acea zonă, însă situația ei materială și statusul social generează o adevărată dramă ce conduce la un accident de motocicletă, în care ea este aproape în pragul morții, în timp ce el este salvat de vraci. Doctorul din localitate consideră soarta Marysiei pecetluită și de aceea spune că orice intervenție chirurgicală ar fi inutilă; Vitalis insistă că o poate salva dacă ar avea instrumentele chirurgicale potrivite, dar este refuzat de doctor. Drept urmare, Vitalis este nevoit să fure trusa medicală a doctorului, și astfel reușește să o salveze pe Marysia.

Iubitul ei, plecat la tratament în străinătate, este încredințat că Marysia a murit... În cele din urmă furtul este descoperit și doctorul depune plângere penală. Vitalis este încarcerat pentru infracțiunea de furt. Pentru orice pasionat de drept, pledoariile avocatului și procurorului din recurs ce au condus la achitarea lui Vitalis, sunt fascinante... Lupta dintre vraci (reprezentantul medicinei tradiționale, autodidact și făcător de farmece) și medic este generalizată în acest caz. Greșit etichetat drept vraci, în recurs calitățile extraordinare atestate de specialiști, îi sunt recunoscute lui Vitalis și drept urmare este achitat. Totodată este adus ca și specialist și Jerzy Dobraniecki, care în cele din urmă îl recunoaște pe profesor - își dă seamă că a suferit o amnezie, dar totodată în el se dă o luptă etică, să îi dezvăluie identitatea ori nu, dat fiind faptul că întoarcerea profesorului în Varșovia ar fi echivalat cu pierderea tuturor privilegiilor sale... Dar Vitalis este dus de Marysia la mormântul mamei sale și brusc trecutul revine în memoria lui Wilczur... Așa ia sfârșit primul volum, alături de tentativa de sinucidere a iubitului Marysiei, care credea că aceasta e moartă. În cele din urmă, se va logodi cu ea și va fi acceptată și de părinții acestuia.

Volumul 2 îl aduce pe Wilczur reînstatat la cli-

(continuare în pag. 17)

nica lui din Varșovia, la catedra lui de profesor universitar. În pofida anilor trecuți, el rămâne același profesionist, câștigă și mai mult în prestigiu... Dar invidia lui Jerzy Dobraniecki, alimentată de soția acestuia, Nina, va conduce la un deznodământ tragic. Dobraniecki e convins de superioritatea profesională a profesorului, dar soția îl determină să o surpe prin diverse intrigi. El o iubește mult și ascultă de ea în toate: *"Distruge-l! Nu mă iubești, eu nu pot iubi decât un bărbat adevărat. Unul adevărat înseamnă unul care luptă, care învinge, unul care nu cunoaște hotarele sacrificiului pentru femeia sa"*. Sub presiunea acesteia, Jerzy Dobraniecki determină moartea unui reputat tenor de operă, iar vina cade asupra profesorului, în calitate de administrator al spitalului. De drept, vina ar fi fost una colectivă, un caz de malpraxis ce ar fi atras o răspundere colectivă, dar profesorul, obosit și sătul de criticile la adresa vârstei sale și a competenței sale profesionale și din dorința de a-și proteja colaboratorii, ia vina asupra lui și, din averea lui personală va plăti daunele morale solicitate de compania de asigurări. Este ruinat, dar continuă să muncească la spital... Jocul lui Dobraniecki nu încetează, îl vrea plecat pe profesor, prin manopere dolosive determină colegii să semneze o petiție împotriva lui Wilczur... În cele din urmă, sătul și oboist, Wilczur renunță și se retrage... Urmează o perioadă tristă pentru el, nu se regăsește, nu se simte util, trimite un buchet de trandafiri unei doctorițe de la clinică ce fusese învinuită de Dobraniecki că ar fi fost vinovată de moartea tenorului și pe care profesorul o protejase - Lucia.

Lucia poartă o dragoste sinceră față de profesor, îi respectă știința și crede că îl și iubește ca și om. Ea are un admirator care o iubește fără speranță, pe tânărul doctor Kolsky. Se îndrăgostește de profesor, încearcă să-l ajute să-și găsească un scop - încep împreună o lucrare științifică, dar care în cele din urmă nu mai atrage interesul profesorului. Se simte trist, fără sens... În cele din urmă ia o hotărâre: se va întoarce la moara lui Prokop, acolo oamenii chiar au nevoie de el, acolo se va simți și util, și iubit. Fără să știe, se trezește cu Lucia în tren, ea ia hotărârea să meargă și să rămână cu el, să-i devină asistentă. Banii puțini se scurg pe medicamente, iar spitalul nu mai poate fi construit... Dar simpatia și încrederea de care se bucură în acele locuri îi fac pe țărani să ridice prin forțe proprii un spital, profesorul rămânând profund emoționat de inițiativa lui Prokop. Duce o viață relativ fericită acolo, la un moment dat împreună cu Lucia iau decizia de a se căsători, însă profesorul este reticent, tot mai reticent - știe că îl iubește, dar ea are doar 26 ani, putea el să o lase să-și îngroape viața alături de el?

O iubește mult, dar simte că ea are nevoie de fericirea adusă de un om de vârstă ei... Mușcat de mână de un câine turbat, ce are drept consecință tremurul mâinii stângi și deci imposibilitatea de a mai efectua intervenții chirurgicale, profesorul primește o telegramă: Dobraniecki avea o tumoră la creier și doar el, profesorul, era singurul din lume care ar fi putut face acea intervenție - Lucia se revoltă: cum acel om fără scrupule mai are obrazul să ceară ajutor? După ce făcuse atât de mult rău profesorului? Dar Wilczur trimite o telegramă în care spune că nu poate face operația dato-

rită accidentului suferit. Disperată, Nina (care avusese câteva aventuri, chiar și cu Kolsky), vine la profesor și îl imploră în genunchi să-i salveze soțul. Profesorul, în cele din urmă, ia decizia să meargă în calitate de consultant, dar pune condiția ca Kolsky să rămână acolo în locul lui pe timpul șederii sale în Varșovia.

Ajuns în Varșovia, la operație, alături de ceilalți specialiști care începuseră intervenția chirurgicală, și văzând că operația e pe cale să devină un eșec, printr-o concentrare extraordinară reușește să-și oprească tremurul mâinii stângi, ia bisturiul în mână și extirpă tumoră. Este o scenă extraordinară, puterea voinței și dorința de a salva un pacient învinge chiar și impedimentele fizice. Fiind la curent cu faptul că Kolsky o iubește pe Lucia, își întârzie sosirea cu 3 săptămâni, vrea să-i lase să se cunoască și mai bine, fiind convins de faptul că Lucia în cele din urmă se va îndrăgosti, va realiza ce e mai bine pentru ea. Finalul romanului este splendid - din nou profesorul își sacrifică fericirea personală și îi convinge pe cei doi că e mai bine să se căsătorească.

De fapt, care este mesajul acestui roman? După ce Wilczur reușise să salveze viața soțului Ninei, aceasta îi spune - Sunteți un înger, dar profesorul răspunde - Nu un înger... Dar sunt un om! Dar sunt un om! Cred că sub această sintagmă am putea rezuma romanul, dar nuanțat și de cuvintele arbitrilor eleganței, Petronius - *"E mai ușor să întâlnești un zeu decât un om"*. Și profesorul știe că tot ce face este datorat faptului că pur și simplu vrea să fie om, pentru el tot ce face e perfect normal, orice pacient trebuie salvat, pentru el vocația pură a fost dobândită prin cele două dedublări ale vieții sale - medic și vraci. A devenit medic deoarece a avut vocație, a ajuns vraci datorită unei amnezii, Și prin această dedublare în vraci, el a dobândit vocația pură nu doar de medic, ci de om. Orice om tânjește după fericire, după realizări, Și de multe ori încearcă să o obțină prin și de la ceilalți, rareori vrea să se sacrifice el însuși pentru binele celorlalți. Toți vrem afecțiune, iubire, reciprocitate, însă câți suntem capabili de a renunța la acestea de dragul celorlalți? Wilczur dovedește în acest roman o capacitate extraordinară de a dăruia, de a renunța pentru alții... Echilibrul dintre rațiune și pasiune poate fi atins de fiecare dintre noi. O rațiune bine catifelată de sentiment, cum spunea Cărtărescu, ar trebui să fie dezideratul fiecărui om care în fața greutăților vieții să nu renunțe, ci să-și păstreze demnitatea și să lupte. Wilczur nu este adeptul unei ataraxii stoice, nu se izolează din pricina mizeriei umane, pur și simplu o acceptă și dorește să ajute cât mai mulți oameni indiferent de egocentrismul acestora. Romanul de față nu se adresează doar medicilor, ci este o lecție de demnitate ce poate constitui material de meditație pentru fiecare dintre noi. Adevărată fericire, spuneau stoicii, se găsește în noi înșine, când ne împăcăm cu noi înșine, când ne resemnăm în fața murdăriei și josniciei umane, dar continuăm să avem o atitudine proactivă prin luptă, păstrarea demnității și iertare. Este un om, are vocația pură de a fi cu adevărat OM!

Octavian LUPU

CINE MAI ARE NEVOIE DE O PRONUNȚIE CORECTĂ?**Finalul inedit al unui episod din serialul „Poirot”**

Într-un gest încărcat de un intens dramatism, detectivul Poirot aruncă o figurină din porțelan înfățișând un arlechin către presupusul asasin, care cu o mișcare rapidă o prinde folosind în mod surprinzător mâna sa stângă. Toți ceilalți martori, aflați într-un studio de producție al BBC, rămân consternați, în timp ce dramatismul situației se transmite către ascultătorii respectivei emisiuni derulate în direct. Practic, Poirot reușește să demonstreze farsa jucată de către inculpat, care s-a substituit aproape perfect victimei, ignorând un amănunt esențial: victima nu folosea niciodată mâna stângă pentru a scrie sau pentru a saluta pe alții, indicii hotărâtoare în determinarea celui vinovat.

Ieșind din studio, realizatorul emisiunii este întâmpinat de secretara de serviciu, care emoționată îi spune că s-a înregistrat un număr impresionant de apeluri telefonice, un indiciu clar al audienței de excepție. Din nefericire, nu este vorba despre o audiență care apreciază emisiunea, ci de nenumărate persoane îngrozite de pronunția lui Poirot, spunând că „limba engleză este făcută de rușine prin astfel de invitați, care nu știu să pronunțe corect.”

Standardul de exprimare al radioteleviziunii britanice

Acest rezumat de final al episodului „Afacerea de la Victory Ball” din cadrul serialului de televiziune „Poirot”, exprimă umorul inedit al realizatorilor, care au schimbat deznodământul povestirii față de cel scris de Agatha Christie, cu scopul de a insera o notă de dramatism ironic către publicul telespectator. De fapt, această scenă mi-a rămas cel mai bine întipărită în memorie grație realizării scenice de excepție a actorului David Suchet, devenit un simbol viu al personajului Poirot.

Nu știu în ce măsură publicul englez interbelic ar fi reacționat atât de vehement împotriva pronunției stălcite a unui invitat în cadrul unei emisiuni radiofonice, însă nu trebuie omis faptul că limba și expresiile utilizate de către realizatorii și producătorii din cadrul BBC sunt supuse unui control atent definind ceea ce se numește „BBC English”, sau mai precis „acea pronunție a limbii engleze britanice, bazată pe vorbirea clasei educate din sud-estul Angliei, oficial utilizată ca standard de difuzare în media britanică.” Întâmplător sau nu, îmi place să audiez ore în șir emisiunile realizate de către BBC, obicei ce îmi oferă ocazia informării corecte și delectării prin urmărirea unor subiecte de maxim interes din lumea științei, artei și politicii internaționale. Un beneficiu suplimentar îmi este oferit și de faptul că astfel pot să îmi perfecționez capacitatea de a asculta și exprima cât mai corect în limba engleză, lucru deosebit de important pentru momentul istoric pe care îl trăim prin mondializarea preocupărilor ce țin de întreaga societate umană.

Contează sau nu modul în care te exprimi?

Depinde. Pentru cei mai mulți dintre noi, exprimarea îngrijită se pare că nu reprezintă o prioritate, toate

cunoștințele acumulate fiind deprinse de-a lungul școlii generale și a liceului la orele de limba și literatura română. Acest lucru se poate constata cu ușurință observând vocabularul sărac de expresie al prezentatorilor de emisiuni radiotelevizate și al invitaților din platourile de emisie, fapt perpetuat la nivelul limbajului stradal plin de invective, expresii argotice, mai precis înjurături, și false neologisme preluate dintr-un fel de engleză internațională de pe net, cert fără vreo legătură directă cu engleza din țara ei de origine.

Mă amuz când vizionez la televizor emisiuni în care vedetele se întrec în a folosi un limbaj cât mai ridicol, mai stălcit și mai „cool”, cel puțin din punctul lor de vedere. Nici invitații nu se lasă mai prejos, fiind cel mai adesea aleși după aceleași reguli ale stupidității de exprimare, care la rândul ei generează un efect de avalanșă asupra publicului neavizat. Dar ce pot spune în plus despre pronunția oribilă a cuvintelor, multe dintre ele prelungindu-se neglijent cu un „...ăăă” mai mult sau mai puțin definit în funcție de timpul necesar rostirii următorului cuvânt?

Aceste „...ăăă-uri” sunt un deliciu la toate emisiunile, fie ele de radio sau de televizor, fiindcă denotă o coborâre semnificativă a standardului de limbaj, la fel ca „î-ul” final pus la anumite cuvinte pentru a le întări cumva semnificația. De aceea, nu de puține ori a fost necesar să îmi ajut semenii să se debaraseze de „î-urile” finale, cu ecouri de proto-istorie, adică din vremea omului de peșteră, când limbajul nu depășise prea mult nivelul interjecțiilor, răcnetelor și exprimărilor primitive înrudite cumva cu regnul animal.

Se întoarce omul de Neanderthal?

Urmărind degenerarea formelor de exprimare din societatea modernă la nivel de mass-media, nu pot decât să trag concluzia că undeva în interiorul nostru s-a produs o resuscitare a mult apuselor trăsături specifice omului de peșteră, sau de Neanderthal, acel strămoș violent, ce se exprima mai mult prin răcnete decât prin limbaj. Să ne aflăm oare la capătul unui ciclu istoric ce se apropie inexorabil de finalul civilizației și de începutul unei noi ere de barbarie? Nu aș putea răspunde cu siguranță, însă peisajul urban al zilelor noastre este din plin caracterizat de grobianism, înstrăinare și violență, fapt ce ar putea indica o astfel de evoluție.

Dar pe de altă parte, multe rele sunt cauzate de folosirea constantă a unor exprimări neîngrijite, indolente și contrare celor mai elementare noțiuni de cultură generală. Ca orice altă deprindere, vorbirea nu se poate menține la un nivel ridicat, dacă nu este în mod constant educată și cultivată. Pentru mulți dintre noi, universul exprimării se aseamănă cu o grădină în care am plantat mai multe răsaduri frumoase undeva în trecut, dar ulterior am neglijat să ne mai ocupăm de întreținerea lor și de smulgerea buruienilor care inevitabil apar într-un loc nelucrat.

Și de aceea, am convingerea că o principală cauză pentru multe probleme din societatea contemporană derivă din lipsa de preocupare pentru

(continuare în pag. 34)

Llelu Nicolae VĂLĂREANU

Regina nopții

Noaptea și-a ales regină o floare
încăunată,
înflorită și visătoare,
în tronul de plumb al întunericului.

Bărbații își caută regine
cu glezna subțire legată de aripi,
rămân să privească zborul
pe care nu-l mai ating
decât cu gândul.

Timpul schimbă coroana, ruginește,
se pierde printre obiecte
împreună cu halucinațiile vechi
retrase în vorbe uitate.

Ce să spun despre ceea ce se coace
în inima de vultur
de pe munții bătrâni și erodați,
de atâta tristețe.

Când timpul trece ca un mire
în fiecare zi altul,
scapi alungat de iluziile vârstei
pedepsit de femeile verii
cu singurătate.

Templul de meditație

Când suferința nu prinde
durerea se purifică

am simțit bucurii zidite și înalte
căutând înțelepciunea
în logosul naturii tăcut,

răscolind prin istorii neființa
cât nu știu să înțeleg.

Un gând de care mi-e teamă
e să nu mă duc
până înțeleg filonul poporului meu

căutând templul de meditație
cu altarul de rugă luminos.

Aici și ascunsul respiră în afară
devine cuvânt înălțător

deschizând porți albastre,

ochii închiși vor vedea
misterul nașterii în care cred.

Drumurile se nasc mergând

Trecerea prin universul luminii
Lasă o dâră subțire prin trup,
tu rămâi o călătoare
zămislești sămânța în miezul unui fruct,

partea care reînvie lumina fugară
devenind unul din altul același...

Respiri reversul din lucruri
până în măduva cuvântului rostit

unde auzul ajunge obosit
printr-un tunel de sare
în care râuri de strălucire nu încap.

Doar oglinzile destinului se desprind,
drumurile se nasc mergând
și niciun biruitor
nu-și rostește numele
ci pe al Dumnezeului său...

Flux boreal

La o vioară de sticlă
lumina vibrează pe corzi,
în sunetele-i coapte plutesc
liniile curbe și moi ale gâtului.

Femeia-și revarsă lăuntricul sonor
de mă credeam norul ei de cuvinte,
poemul repetat în memorie
rămas încrustat în auz.

Pe hârtia tăcuă
simțeam litere alunecoase
odată cu nisipul cernut la țarm
pe plaja cu golul din femei înflorind.

Turnurile înclinate
adăugau zâmbete la stele,
un flux boreal
rece se stinge
neîmplinit.

Numai umbra

Cum presimte ruina
cuvântul dispare,
haina aceea care îmbracă sufletul
a rămas fără nasturi
niciodată cusuți,

în inimă
un gol imens.

Numai umbra
dedublată în om
umblă desculță pe drumuri,

pe cer un curcubeu
între două singurătăți.

Patricia LIDIA

Renga, de la tradiția japoneză la exercițiul românesc

Renga este poemul colectiv specific literaturii japoneze. Practic, este o tanka scrisă de cel puțin doi poeți, primul compunând tristihul - versul de sus, hokku - de 5-7-5 onji, iar al doilea răspunzând cu distihul - versul suplimentar sau strofa de jos, waki - de 7-7 onji, astfel că poemul realizat este un poem de sine stătător.

Principalele reguli după care se guvernează o renga sunt cele specifice haiku-ului tradițional. Precum majoritatea haiku-urilor, renga se referă la lucruri pe care le întâlnim în natură (plante, copaci, flori, ape, pietre, nisip, animale, păsări, soarele, norii etc.), dar și evenimente din viața cotidiană (dragoste, religie, uimire, lamentare etc.). Într-o renga nu se povestește ceea ce simt poeții, ci se exprimă propria experiență, folosind cuvinte care îi vor permite cititorului să își creeze o imagine virtuală, pe care o vede cu ochii minții.

Anotimpurile poeziei tradiționale japoneze (după William J. Higginson)

Numele anotimpului (echinocțiu/solstițiu)	Calendarul Gregorian	Calendarul lunar (aproximativ)
Anul Nou	1-15 Ian.	prima jumătate a primei luni din an
Primăvara Echinocțiu ~21 Martie	timpuriu	4 Feb-5 Mar (Februarie)
	mijloc	6 Mar-4 Apr (Martie)
	târziu	5 Apr-5 Mai (Aprilie)
Vara Solstițiu ~21 Iunie	timpuriu	6 Mai-5 Iun (Mai)
	mijloc	6 Iun-6 Iul (Iunie)
	târziu	7 Iul-7 Aug (Iulie)
Toamna Echinocțiu ~21 Sept	timpuriu	8 Aug-7 Sep (August)
	mijloc	8 Sep-7 Oct (Septembrie)
	târziu	8 Oct-6 Noi (Octombrie)
Iarna Solstițiu ~21 Dec.	timpuriu	7 Noi-6 Dec (Noiembrie)
	mijloc	7 Dec-4 Ian (Decembrie)
	târziu	5 Ian-3 Feb (Ianuarie)

Poemul renga trece cititorul prin toate anotimpurile anului, evidențiind trăirile autorilor în fața vieții și a naturii. Referințele sezoniere sunt făcute precum în haiku-ul clasic, adică prin intermediul kigo-ului.

Una din cele mai importante reguli specifice renga este "legătura disjunctă", cum o numește Hiroaki Sato, sau „cuplare și detașare”, cum o denumesc Joseph Dickens. Această regulă este în centrul compunerii renga, dând de altfel numele genului (renga se traduce "vers legat"). Ideea de cuplare ține de încercarea de a combina două idei sau imagini independente într-o singură imagine coerentă.

Basho a explicat metodele de legare a strofelor prin împărțirea acestora în trei categorii:

- **legătura prin obiecte** (*mono-zuke*) implică o asociere între obiecte fizice, spațiu sau timp în strofe succesive. De exemplu, o umbrelă într-o strofă ar putea anunța cuvântul „cauciuc” din strofa succesivă; o acțiune într-o strofă ar putea continua într-un nou timp sau spațiu în altă strofă, și așa mai departe.
bucătarul deschide ușa din spate Robert
să privească zăpada Reed
urma pisicii Kris
intersectând Kondo
alea

- **legătura prin semnificație** (*imi-zuke*) se referă la modurile în care cuvintele pot fi legate în strofe adiacente. Acestea pot varia de la aluzii specifice și citări, la cuvintele asociate de obicei, cum ar fi "roșu fierbinte" și "mai-că", la jocuri de cuvinte reale. De exemplu, cuvântul albastru, semnificând culoarea într-o strofă ar putea sugera nume de cântăreț de blues în următoarea.
- **legătura de parfum** (*nioi-zuke*) este, în general, o conexiune între versuri prin punerea de acord în starea de spirit sau emoțională, mai degrabă decât prin asocierea de idei. Pe scurt, poetul intră în lumea sugerată de strofa precedentă și scoate în evidență în următoarea strofă anumite caracteristici esențiale ale acestei lumi fictive. Deci, de exemplu, poetul ar putea găsi potrivit un anumit cadru sugerat într-un vers pentru introducerea unui personaj în următoarea strofă, sau vice-versa. De exemplu:

o "miros/parfum" (*nioi*)
lăstarii de orez întinzându-se Chinseki
în adierea brizei
convertirea Bashō
începe prin trecerea
Pasului Suzuka
o "ecou" (*hibiki*)
o cioară orfană Senshi
dormind - lună uimitoare
hoțul - Kikaku
provocând sunetul lancei
adâncește noaptea

(continuare în pag. 21)

o "mișcare" sau „reflectare” (<i>utsuri</i>) în sandale de iarnă plimbându-mă pe dealurile Kamakura primăvara	Ko-oku
ieri îndepărtat cerul Yoshiwarei	Kikaku
o "conducere" (<i>hashiri</i>) atac inamic - vuietul vântului printr brazii	Anonim
zori - îmi pun casca moale	Anonim
o "rang" (<i>kurai</i>) tăind legume pentru orez fără vreun gând	Yaba
o zi fără treabă pentru cal dragostea înflorește înăuntru	Bashô
o "imagine nostalgică" (<i>omokage</i>) după un timp de locuit în colibă de iarbă apoi dărmată	Bashô
bucuros că trăiesc - o nouă antologie e comandată	Kyorai

Renga kasen, compusă din 36 de strofe, e împărțită în trei secțiuni, preluate din muzica clasică:

- începutul, numit *jo*, trebuie să reflecte atmosfera de la începutul unei serii sociale - toată lumea este foarte politicoasă, reținută, precaută și face referire la motivul adunării oamenilor, evenimentul care a determinat întâlnirea lor.
- partea de mijloc a renga kasen (strofele 7 - 29) sunt mai libere, mai flexibile, și vor include teme care nu sunt permise la începutul și sfârșitul poemului, cum ar fi dragoste, religie și lamentări. Acestea reflectă fluxul conversației din timpul cinei, atunci când vinul a fost consumat, iar participanții se simt liberi și prietenoși.
- finalul, *kyu*, este rapid și se referă la ultimele șase strofe. Viteza în această secțiune seamănă mai mult ca o conversație ruptă de oameni care se pregătesc să plece de la petrecere și oamenii încheie rapid toate conversațiile lor. *Ageku* este strofa finală și este considerat de preferat să facă unele referiri sau să aibă o legătură cu *hokku*, pentru a da ciclicitate poemului.

William J. Higginson, în articolul său "*Ideal Order of the Seasons in a Kasen Renku*" prezintă succesiunea ideală a anotimpurilor și localizarea versurilor de dragoste într-o renga kasen (36 strofe), așa cum sunt stabilite prin compararea tabelelor similare cu privire la aceste idealuri de la trei autorități japoneze diferite.

Numerotarea strofelor este la fel o chestiune delicată. Există două modalități de numerotare:

- numerotarea consecutivă de la prima până la ultima strofă, folosită de obicei în traduceri autorilor clasici de poeme în lăntuite

- numerotarea în funcție de paginile foilor tradiționale de scriere. În mod clasic tradițional, renga se scrie pe 4 pagini, după cum urmează: primele 6 strofe pe pagina unu, următoarele 12 strofe pe pagina doi, strofele 19-30 pe prima pagină a celei de-a doua foi, iar ultimele 6 strofe pe pagina din spate a foi doi.

Subiectele și materialele sunt ca două fețe ale unei monede, și, uneori, există doar vagi distincții între ele. Materialele includ lucruri cum ar fi "corpuri cerești" (*tenshō*), "lucruri care cad" (*furi mono*; include ploaie, roua, îngheț, zăpadă, grindină și altele asemenea), "lucruri care urcă" (*sobiki mono*; include ceață, nori, fum, ș.a.m.d.), "oamenii" (*jinrin*), "animale" (*shōru*), "plante" (*shokubutsu*), "timp" (*jibun*), "zei" (*jingi*), "budism" (*shakkyō*), "noaptea" (*yabun*), "munți" (*sanrui*), "lunca" (*suihen*) și "locuințe" (*kyōsho*). Subiectele includ "reminiscente" (*jukkai*), "iubire" (*koi*), "călătorie" (*tabi*), "cele patru anotimpuri" (*shiki*), "luna" (*tsuki*) și "flori" (*hana*). Acestea corespund elementelor constitutive ale universului mandalic. Într-o sesiune tipică de renga, liderul trebuie să aibă o listă de verificare a subiectelor și materialelor, pentru a asigura că toate sunt incluse în kasen. În mod tradițional, titlul poemului derivă din strofa inițială, din *hokku*. În ultimele decenii însă, pe măsură ce poemul a evoluat și s-a modernizat, titlul a devenit opțional. De asemenea, se acceptă ca acesta să fie o idee sugerată de imaginea generală creată de poem.

În concluzie: Renga este o formă de poezie cu formă fixă, care a apărut în Japonia în era Heian, cu prilejul concursurilor de poezie de la curtea imperială. Constă din cel puțin două "strofe". Prima strofă, denumită *hokku*, reprezintă baza de plecare pentru poezia haiku. Practic *renga* este o tanka scrisă de doi poeți, primul compunând tristihul de 5-7-5 silabe, iar al doilea răspunzând cu distihul de 7-7 silabe, astfel că poemul realizat este un poem de sine stătător. Au existat variante în care răspunsul putea fi dat și de mai mulți poeți, ba chiar putea fi pus în fața poemului de început.

Exemplificare din lirica românească: BUNICA TRICOTEAZĂ

Coordonator (kyaku):

Patricia Lidia

Autori (renju):

Patricia Lidia

Vasile Conioși-Meșteșanu

Flavia Muntean

Ioana Dinescu

Livia Ciupav

Structură (kidai):

strofa 1 - iarnă

strofa 2 - iarnă

strofa 3 - nonsezonier

strofa 4 - nonsezonier

strofa 5 - toamnă –strofa lunii

strofa 6 - toamnă –strofa dragostei

(continuare în pag. 22)

strofa 7 - toamnă – strofa dragostei
 strofa 8 - nonsezonier
 strofa 9 - nonsezonier
 strofa 10 - nonsezonier
 strofa 11 - vară / nonsezonier
 strofa 12 - vară– moon strofa
 strofa 13 - nonsezonier
 strofa 14 - nonsezonier – strofa dragostei
 strofa 15 - nonsezonier – strofa dragostei
 strofa 16 - nonsezonier
 strofa 17 - nonsezonier
 strofa 18 - primăvară
 strofa 19 - primăvară–strofa florilor
 strofa 20 - primăvară

turturi mari la geam -
 bunica tricotează
 la gura sobei

zăpadă până în prag
 pisica încă toarce

aproape de zori -
 cărarea neatinsă
 din primăvară

în întunericul cald
 doar tic-tacul și jarul

prisma cu greieri
 oprește-o clipă luna -
 jarul demult stins

trupu-mi se înfioară
 când mă gândesc la el

frunze uscate -
 strivind toate boabele
 tălpile nude

al meu sau al țărânei
 acest frig ce nu mai pleacă?

pană de curent -
 bezna dintr-un colț începe
 brusc să miaune

scrisori încă nescrise
 zăcând în așteptare

străjeri răbdători –
 măr verde, cocoș, măr copt
 pe o mlădiță

pe fânul proaspăt cosit
 luna în patrulare

colindând hai-hui -
 și mânzul neînțârcat
 în același vis

nu vreau să știu răspunsul -
 petalele nesmulse

șoapte - pe furiș
 două umbre-n livadă
 devenind una

doar luna și stelele
 martori inocenți

certitudine -
 soarele ștergând urma
 culcușului lor

liniștea dintru-nceput
 a tainicei semințe

primul ghiocel
 prin ultima zăpadă -
 îmi pun pantofi cu toc

un zmeu se-mpotmolește
 într-o creangă de vișin

(urmare din pag. 14)

Sâmbătă, de dimineață, suna telefonul și Ana a
 alergat să răspundă. Mihai dădea apă câțelului.

- Sărut-mâna! Am sunat să vă anunțăm că venim
 în vizită.

- Așa se cade, să nu ne luați pe nepregătite.

- Ne vedem pe la amiază!

- Vă așteptăm!

Înainte de amiază, o mașină a oprit în fața porții.
 Din ea au coborât Lucian, Andrei și, după ei, mergea
 repede și Gabriela cu Ioana în brațe. Fetița era su-
 părată că nu i-au cumpărat ce a vrut de la magazinul
 la care au oprit în drum spre bunici. A uitat de
 supărare imediat ce a văzut-o pe bunica zâmbind.

Ca de obicei, gălăgie, răsete, întrebări la care nu
 răspunde nimeni, răspunsuri la întrebările mai
 vechi... Copiii pun stăpânire pe binoclul bunicului și
 merg să vadă „obiective” de pe uliță, iepurii
 vecinului, omizi, frunze „cororate”...

- Mamă, nu-i așa că ai o cratiță în care faci numai
 dulceată?

- Știi foarte bine că am...

- Am găsit ardei frumoși, cum îmi plac mie. Vreau
 să încerc rețeta de la tanti Rodica. Am adus cam tot
 ce trebuie. Unde e rețeta?

Ana găsește rețeta, Gabriela pune zahărul în
 cratiță, stoarce lămâia, pune oțetul și e nedumerită:

- Mamă, crezi că zahărul nu se udă suficient?

- Merg să o întreb pe Rodica! Până atunci, cură-
 țați ardeii!

Ana trece strada și îi povestește vecinei. Se
 găsește greșeala: trebuie 0,750 l de oțet, nu 0,750
 ml, cum scria pe foaie.

- Și repet, spune Rodica, să vă feriți de aburi! Să
 deschideți ușa și geamul!

- Am înțeles! Ne descurcăm!

Ana revine cu rețeta. Apoi, le dă indicații:

- Mai bine duceți afară cratița atunci când vreți să
 puneți ardeii, să nu vă doară ochii!

- Așa o să facem!

Când a terminat de adunat frunzele uscate din
 grădină, Ana a văzut că dulceata era deja în bor-
 cane. A primit un borcănăș din care să-și trateze
 musafirii pretențioși.

Liliana TIREL

Ești lumea mea de mister

Ne-am întâlnit
Când umblam desculță prin suflet,
Dorind să mă iert
Încercam să trec peste zi
Ca o noapte de mister mai departe.
A fost o iubire dincolo de cuvinte...
Mai simt la miez de noapte
Sărutul cu șoapta sufletului.
Cu mâinile rupeai fragmente din cer,
Deschizând Porțile Raiului
Iar vorbele erau râuri învelite în mătasea din zori.
Iubirea ta picta dorințe
Și mă ascundea prin vise
Ce erau efortul sufletului de-a vorbi cu cerul.
Desenai curcubeul ce ștergea din inimă
Amprente false de iubire.
Râde iubirea când vine...
Plânge iubirea când pleacă.
Arde visul în palma destinului amar
Iar Marea este gigantica lacrimă
De suspine și speranțe ce apar și dispar
În harta din Cartea Iubirii cu număr impar.

Templul iubirii

Adorm în templul iubirii...
prin vis plutește și poposește
sufletul ce n-ar avea curcubeu
ochii n-ar avea lacrimi
să picure pe obraji de heruvimi...
lacrimi ce cad
nostalgic și magic,
scăldând trupul iubirii
în noapte!

Ador... Urăsc templul iubirii
când mă leagă

cu lanțul disperării
de un viitor călător...
călător între viață și moarte...
un viitor eclipsat
de tristețe și îndoială
ce miroase
ca trandafirii albi
după ploaie.

În templul iubirii
dansează o flăcără,
precum pasărea ce poartă
pe-aripi argintii
vraja iubirii!

Ești ...

Ești visul ce-a devenit realitate
Când speranțele-mi plângeau abandonate.
Ești dorul ce înfruntă neagra furtună,
Un înger purtându-mă până la Lună.

Ești îngerul ce-aleargă prin Univers
Căutând bunătatea în credință
Respiri iubirea în fiecare vers
Aduni în speranțe multă voință.

Ești îngerul ce m-a-nvățat să iubesc,
Ești gândul din mine ce mă alintă
Glasuri răsună în inimă. Privesc
Povestea țesută-n dragostea țință.

M-ai rupt din durerea ce mă sfâșia
Și-ai alungat lacrimile în ploaia
Ce cădea în zbor pe jarul iubirii.
Înger al speranței... al nemuririi
Ești așteptarea mea!

Picturi de Mihai Cătrună

Ionuț CARAGEA

**Ultima carte despre întuneric,
întâia carte despre lumină?**

Volumul "*Ultima carte despre întuneric*", publicat în 2012 de editura Ortoepia din Deva, este semnat de Bianca Dan, o autoare care folosește un ton dur, percutant. Ovidiu Vasilescu menționează în generoasa prefață că a citit această carte cu aceeași religiozitate cu care i-a citit pe Georg Trakl și Edgar Allan Poe.

Nota introductivă a autoarei o găsim, oarecum, nefolositoare ("*Și întunericul din noi visează*", pag. 11), un poet nefiind obligat să-și explice intențiile și nici să deconspire tainele creației sale. Poezia vorbește de la sine, nu este problema poetului cine reușește sau nu să înțeleagă mesajul liric.

Încă de la începutul volumului suntem martorii unui jurnal personal cu tristeți și angoase provocate de lipsa unui personaj despre care autoarea spune, fără a practica lamentația: „aș bea otravă / doar să te văd că respiri” (pag. 13). Ostentativ, folosind bisturiul talentului său („poezia se simte ca lama unui bisturiu pe corzile vocale”, pag. 59), aceasta taie cu poftă din carnea vie a întunericului și extrage otrava unor versuri care par, uneori, cinematografice. Un pic de horror, un pic de Frankenstein (pag. 24), un pic de răzbunare și sadism într-un univers poetic ca o „orgie apocaliptică din care se vor naște tsunami” (pag. 79). Autoarea spune clar: „am vrut să scriu ceva hard / dar mi s-au aburit ochelarii /... / unica tortură pe care mi-o permit ești tu” (pag. 26). O dedublare întunecată a personalității cu scopul de a tortura realitatea și, în același timp, de a suporta tortura realității, acceptând consecințele nefaste ale unor fapte și alegeri care dor, dar care nu subjugă. Se transformă pur și simplu în artă.

Ce îi lipsește Biancăi Dan, dacă am vrea să ne inspirăm pozitiv din versurile sale? Poate explozia dragostei, acea trambulină de la întuneric la strălucire, de la agonie la extaz, de la păcate originare (pag. 78) la mântuire. În expozeul ei despre întuneric, autoarea pare a fi descumpănită de „arta privitului în gol” (pag. 34), unde „iubirea e rezultatul incert al unei posibile ecuații”, nimic mai mult. Nu se întrevede speranța, până și îngerii, la care ar trebui să se roage, sunt doar „cai de povară” (pag. 35). Însă poezia, chiar și în acest stadiu pesimist, obsesiv, are rolul ei. Face din suferință și despărțire niște stări (concepte) mai tolerabile. „Închipuie-ți o lume în care nu se scriu poezii” (pag. 36), ne avertizează poeta care subzistă ca o „cenușă în urna îmbrățișării”, din pricina unui personaj pe care nu-l mai iubește (pag. 38), ea iubind doar „psihoza care îmbracă diverse forme” (pag. 41), „asistând la funeraliile propriilor cuvinte” (pag. 44).

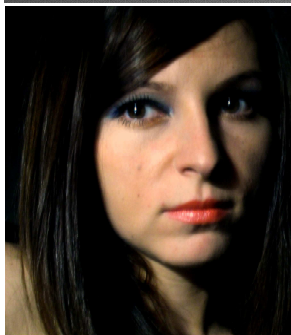
Și ce mai rămâne dintr-o ființă răvășită de amintirea iubirii, după „singurul deșert pe care-l traversează spre Mecca”? (pag. 50). Doar o „fată de paie” (pag. 56), mama ei culegându-i „toate frunzele din păr, tot ce-a rămas după furtună”. Poeta se întoarce în inima mamei sale, „ca-ntr-un lan de porumb din care au zburat toate păsările”. Frumoasă și sensibilă întoarcerea la copilărie și valorile familiale, chiar dacă iubirea a lăsat un gol „ca un ecou în groapa Marianelor” (pag. 89) sau „ca un sarcofag în care viețuiește noaptea” (pag. 68), un sarcofag plin de „unelte de scris” (pag. 73).

Nici moartea nu lipsește din acest volum, îmbrăcând diferite nuanțe și personificări, definițiile despre ea având, deseori, valori aforistice. Este invitată la un „blind-date”, fiind „jumătatea mea” (pag. 19). Este „un interludiu universal / o pistă de unde ne luăm zborul / involuntar” (pag. 37) sau „o mixtură ieftină pe care o bei / atunci când vrei să te vindeci de dragoste” (pag. 63). „Are un limbaj bifurcat” (pag. 81), devine „o rutină” (pag. 92) sau „o incizie / făcută pe întuneric de un călugăr orb” (pag. 42) și „mă ajută să trec strada / într-un desen animat pentru oameni de paie” (pag. 74). O moarte care, chiar dacă „mă acuză de plagiat” (pag. 75), „o exersezi zi de zi” (pag. 96) ca pe un „fluviu risipit în albia trupului” (pag. 103).

La sfârșitul volumului, autoarea grupează 15 poeme în proză despre întuneric, mai ample, mai meditative, amintindu-ne de pesimismul lui Cioran și Nietzsche sau de cugetările Anei Blandiana. „Privesc”, „sunt” și „ești” sunt epicentrele cutremurului sentimental din primele trei poeme, cutremur care o transformă pe poetă într-un profund filozof, fenomen rar întâlnit în lirica feminină contemporană, unde se mizează mai mult pe natură și eros. Chiar dacă femeia care iubește „suferă de un deficit de atenție, care se manifestă atunci când plouă prea încet sau ori de câte ori vibrațiile tale ajung să-mi dărâme pereții”, chiar dacă „a îmbătrânit și dragostea, uitată în coșul cu rufe murdare” (pag. 109), poeta nu suferă de același trist tratament din partea celor care prețuiesc cu adevărat arta și valorile umane. Entuziasmul lui Ovidiu Vasilescu din prefață și îndemnul lui „Ionuț Copil” din postfață sunt pe deplin justificate: „Scrie Bianca Dan, scrie, că scrii bine.”

Oana Raluca CICEU

Il cu apă și pământ

Frisonul era aidoma unui fenomen meteorologic
iscat din copulația apei și pământului.

Sânii ei parcurgeau traiectoria liniei vieții
aflată în palma lui...

În culcușul acelor mâini ei se cuibăreau
de parcă palmele erau matrița
unde
au fost construite circumvoluțiunile
ce la orice adiere se încordau.

Afinitatea și coincidența puneau stăpânire
pe îngrămădirea de incertitudini.
Făcuse un nod invizibil între toate cele întâmplare.
În definitiv
toate se leagă.

Roiul de înaripate ce odată abundau propriul organ
erau acum în agonie.
Parcă prea s-au chinuit în van să iasă din coconi.
Dar în definitiv
toate se leagă.

Ne-om

există un loc în lume unde stelele se culeg cu mâna
goală
unde soarele nu pleacă
și diminețile nu zbiară
unde anii nu obosesc
iar ploaia e un actor care face pauze lungi
unde genunchii privesc din mai multe unghiuri
și picioarele nu ratează pasul
unde pieptul iese în față
ca un sol ce anunță pacea dintre rotund și colț
unde urechile oscilează între muzică și meditație
iar ochii fac înconjurul lumii de două ori
până clipește o singură dată
hai în multivers
locul din lume unde luna plină se construiește cu orice
găsim
prin buzunarele de sub piele

Firișoare

Te rog să nu mă lași să cooperez cu singurătatea
acea știință a nefericirii.

Mi se pare că undeva
în vremurile când o pensulă clădea un chip
ți-am pus praf de stele ca să știi
ce face un visător.

Îmi place când aduni în palmă toate genele
ce-mi cad,
tot spui că sunt dorințe ...

Portretul tău mă îndeamnă să deschid ochii
genele cad
și privesc un neconținut carnaval de frumusețe.

Când mi-am imaginat cum ai fi
tu nu erai acolo
să culegi dorințele,
dar ai fi fost de acord cu mine
că acele două riduri
ce ți le-am brăzdat
chiar sub gene
te fac lumesc - un om cu dorințe.

Când mi-am imaginat cum ai fi
mi-am dat silința să te știu om
și nu,
nu sunt dumnezeul tău,
dar ar putea izbucni un război
doar din acele gene
cu dorințele ce ți le port
care nu fac decât să mă pună în alertă
pentru că am început să le smulg
de când nu mai cad.

Despre noi

Întinericul în cantitate suficientă
e numai bun atunci când cauți forme
când mâinile tale se pot plimba
fără rezerve
pe unicul relief de om

se ființează opere de artă atunci când
după fiecare noapte
ai cu cine reinventa ochii deschiși

cu avânt spre negru

Peste oameni se scurg cămăși albe
purtate cu nasturii descheiați.
Scenele nude sunt înfrigurate
de tăria vântului ce bate de jos în sus.

Poate îngerii sunt doar niște oameni dezbrăcați
care știu să zboare
și când întâlnesc oameni
își ascut ochii în priviri adânci
fiindcă atunci când tai poți vedea ce e înăuntru.

Silvia URLIH

Testament

Când soarele
mă va culca în florile de tei,
iar noaptea mă va ține-n veci de mână,
din trupul meu
să faceți cenușă pentru zei
și s-o ascundeți într-un ochi de lună.
Când lacrimile-mi vor secătui privirea,
iar zâmbetul
îmi va fi fost sculptat,
să-mi luați cu voi la ceruri
adormirea
și să-mi iertați păcatul din păcat.
Când ceru-mi va deschide
nemurirea
și când pământul
mă va vrea în palma lui,
să știți că mi-a șoptit plecarea
să urc la casa mea, la casa Domnului.
și când cenușa-mi va pluti peste copaci,
iar îngerii
îmi vor cânta ultimul cântec,
eu vă las scris
că vreau să dorm în câmp de maci,
să mi se piardă sufletul în roșul lor descântec

Rămână scris !

Pe nicovala timpului
să ne-nfrățim cu timpul,
ne fie clipa liberă pe nori,
să ne răsără gândurile-n gând cu anotimpul,
ne fie gândul veșnic lângă sori.
Pe orologiul timpului rămână scris,
că-am răsărit cu primăvara-n gând
și am trecut prin clipe ,iar timpul nu ne-a zis
că ne-am oprit cu clipa
în pământ.
Rămână încrustat pe-al timpului cadran
că am trăit secundele cu gândul,
că viața
n-a trecut în van
și n-a plecat în vânt cu vântul.
Pe nicovala timpului rămână veșnicia
tregerii noastre pe sub cer fără de păcat,
cu ceru-apoi să facem cununia,
când amintirea
va rămâne-n urmă
și când spre "casă" am plecat.

Gând

Când gândul
se iubește cu-nserarea,
iar cerul plânge cu lacrimi
ce se frâng,
fântână sapă între gânduri sarea
ce curge cu gândul vieților
din crâng.
Când ninge
peste gânduri cu suspine,
iar flori de liliac
se-nfruptă din pământ,
crește din miezul gândului de mâine,
un gând
ce pleacă cu alt gând.
Când ploaia
s-a oprit din cântec,
iar gândul de-alte gânduri s-a spălat,
un gând
se naște din al sorții pântec,
să-i fie gândului
un cântec neumblat.

Copacul sufletului

Se plimbă sufletul
pe-o aripă de iarnă,
cu gândul scutură
ciorchini de primăvară,
întinse ceruri de curcubeu
vrea să aștearnă
copacul sufletului să-și regăsească
iară.
Din fulguieli pictate în culori
de iarnă,
sufletul și-a croit
perechi de rădăcini
și a pornit prin viață ca să cearnă,
în alte suflete
icoane îmbrăcate-n flori de crini.
Un suflet și o iarnă
au înflorit peste zăpezi
mugur de îngeri vii
au aninat pe ramuri
zâmbet de ghiocei
pictat-au în amiezi
cufiori de gheață
pe la geamuri.
În zborul lui
pe aripi albe de zăpadă,
sufletul
s-a îmbrăcat cu anii dimineții
și a pășit
prin poarta lumii ca să vadă,
o altă viață peste corola de cristal
a vieții

Ștefan Radu MUȘAT

*Iubirea - sublim ceresc cu miros de veșnicie,
fragment de univers ...*

Dezleagă-mă de tot ce înseamnă muritor

mai zăbovesc la pieptul tău
s-asculț vibrația luminii
pentru că simt nevoia de primăvară
nevoia de curat
de dor sălbatic
dezlegat
din firele de fân cosit
mireasma nopților de mai
simțim același univers
aceleași aripi ne dezleagă
de tot ce înseamnă muritor
oprește-mă
din efemer
să fiu etern pe fruntea ta
nemuritor de rând
mai dă-mi o respirație sau două
din suflul tău aprins
să aflu veșnicia...

Intensitate

răsplătim un necuprins fără regrete
în nopți purificate cu adâncul din noi
sclipiri de stele în ochii tăi
îndepărtează durerea înstrăinării
măinile mi se rotesc în sensul timpului
căutând cu disperare veșnicia la colțul gurii tale
și întregesc vigoarea jurământului
cu o șoaptă stinsă
unghiile mi se înfig în carnea ta până la sânge
de teamă
să nu pierd intensitatea nemuririi
îmbrățișarea umbrelor noastre
un iad de patimi
în piepturi despicate
urcăm și alunecăm împreună
în lumina de la capătul visului
ne ancorăm gândurile de pământ
de anotimpuri înșirate între noi
din care reconstituim copilăria pe o fâșie de răsărit
nevoia de curat pentru două suflete regăsite
firave picături de cer
atinse doar de clipe .

Elector la porțile pământului

vara ploile sunt scurte
politicienii își aranjează anotimpul
în decor de toamnă
în prelungiri
noi cu noi pentru noi
oamenii și-au scos amintirile în stradă
pe un petic din libertatea
citesc despre coada civilizată
de ziua națională la fasolea cu costiță
servită din blidele armatei privatizate
pătrund în amorțirea lor
pășesc deasupra tinereții lor
într-o ramă de scoici culese de pe plajă
în primul concediu organizat
de comitetul oamenilor muncii din întreprindere
conturul femeii dezolate
cu pieptul înțepat de-o insignă cu soarele negru
îi lipsește esențialul
fotografur s-a străduit să-i retușeze zâmbetul
grija omului pentru om
tinerețea ei la vedere pe taraba încropită
din noile ziare color
abandonate de călătorii din tramvai
tinerețea lui pierdută printre sloganuri
argumente roșu dobândite în lumina zilei
chipul negustorului de amintiri brăzdat
din prima clipă a restructurării
e prea târziu pentru a diseca altă utopie
care seamană cu exploatarea
picioarele firave ce-au străbătut obstacole
promisiuni deșarte
s-au apropiat atât de mult de porțile pământului...

vântul flutură paginile
deasupra trecutului expus la vânzare...

desen de Elena Liliana Fluture

Nicolae RĂDULESCU

Cetatea getică Genucla

Una din enigmele neelucidate ale istoriei rămâne pe mai departe aceea legată de locul unde odinioară s-a aflat cetatea antică a geților, Genucla. Singurele știri pe care ni le trimite antichitatea sunt cele oferite de lucrarea **Rhomaïke historia** semnată de istoricul grec, Dio Cassius (150—235 p.H.). Informațiile din cuprinsul acelei opere se întind în timp de la anul 69 a. H. până în prima parte a secolului I p. H. După acea perioadă, Genucla nu va mai fi evocată în alte lucrări ale antichității.

Pe baza acelor informații, unii cercetători din actualitate susțin că fortăreața greacă Genucla era așezată acolo unde astăzi se află orașul Isaccea. Printre aceștia, Radu Vulpe și Ion Barnea (**Din istoria Dobrogei**), păstrând o doză de prudență, susțin ipoteza și prin prezentarea unei hărți, în care enigmatică cetate este localizată la vadul de trecere unde odinioară s-a aflat vestitul Noviodunum, adică Isaccea de astăzi.

În redarea evenimentelor istorice pornim de la faptul că în anul 146 a. H., Grecia a fost cucerită și a devenit provincie a Imperiului Roman. Ulterior campania de cucerire s-a extins asupra unei întinse zone din Peninsula Balcanică.

La scurtă vreme, în anii 72-71 a.H., Imperiul Roman își va impune autoritatea asupra Scythiei Minor și treptat, treptat, provincia va deveni teritoriu clientelar al Imperiului (**Istoria Românilor**, pag. 657).

Din cauza regimului sever de asupraire economică a populațiilor care locuiau în teritoriul provinciei Scythia Minor, adică geții, grecii din orașele colonii și bastarnii, în anul 62-61 a. H., s-au răsculat. Urmare a situației create, guvernatorul Macedoniei, proconsulul Antonius Hybrida a atacat cu trupe de infanterie și cavalerie cetatea Histria. În ajutorul grecilor din cetate au sărit și bastarnii. Romanii au fost învinși. Înfrângerea era amplificată de faptul că „barbarii” pusese ră mâna pe stindardele „stăpânilor lumii”. Drept urmare, Antonius Hybrida a fost judecat la Roma de Senat și cu toate că a fost apărut chiar de Cicero, a trebuit să plece în exil, spune Titus Livius într-una din lucrările sale (Ion Horațiu Crișan, **Burebista și epoca sa**, pag. 144).

Cam în același timp și sub impulsul unor cauze similare, uniunile de triburi geto-dacice, întinse din Panonia până la Bug, s-au unit sub sceptrul regelui Burebista. În cadrul aceluia proces, în anul 55 a. H., Scythia Minor locuită în mare parte de geto-daci, avea să intre - de drept - în componența regatului lui Burebista.

Deci, din anul 55 a. H., orașul cetate Noviodunum, făcea parte din Regatul Daciei și devenise parte prin care se asigura legătura între cele două regiuni strategice importante ale Daciei, Scythia Minor și Pustiul Getic (sudul Basarabiei).

Pe temeiul că în zona Munților Haemus se aflau triburi de același neam cu geto-dacii, în anul 48 a. H., Burebista, un foarte bun diplomat, trimite în Tesalia, unde se afla cartierul general al legiunilor comandate de generalul Pompeius, adversarul lui Caesar, pe grecul Acornion din Dionysopolis pentru a purta tratative și a-l sprijini în luptă.

Scriitorul N. Rădulescu Lemnaru în romanul istoric **Burebista** (pag.237-239) redă sugestiv tratativele care au

avut loc între regele dac și grecul Acornion și, ulterior, între acesta și generalul Pompeius. Conform instrucțiunilor primite de la rege, Acornion i-a cerut generalului să declare dacă, în caz de victorie, va respecta granițele Regatului Dacia. Generalul roman i-a răspuns că aceasta se va întâmpla numai dacă Burebista îl va ajuta în luptă cu zece mii de arcași călări.

Dar, se spune în roman, era deja prea târziu, fiindcă deznodământul avea să se întâmple la 9 august 48 a.H. în bătălia de la Farsales, după care romanii au ajuns cu cuceririle până la granițele Daciei.

După dispariția lui Burebista, survenită în anul 44 a.H., Regatul Daciei se va dezmembra în mai multe regate. În noua conjunctură pe teritoriul Scythiei Minor, vor fi întemeiate trei stătuțe rămase prezente în memoria istoriei, după numele celor trei căpetenii, astfel:

-în sud, sud-vest se afla regatul lui Roles;

-în zona centrală a provinciei - Dapyx;

-în nord, de la Istru (Dunărea) și până la Pontul Euxin, regatul lui Zyraxes.

În anul 29 a.H. izbucnește un conflict războinic între Marcus Licinius Crassus, proconsulul Macedoniei și bastarni, pe care-i învinge cu ajutorul lui Roles. Urmare a acestui eveniment, conducătorul geto-dacilor din sud este primit de Octavian la Corint, care-l proclamă, spune Dio Cassius, „amicus et socius populi Romani” (prieten și aliat al poporului roman).

La scurt timp, izbucnește un nou conflict între Roles și vecinul său din nord, Dapyx. În luptă intervine și generalul Crassus și - cu ajutorul unui trădător, care a deschis porțile cetății geților, Dapyx este ucis și oastea masacrată.

Dio Cassius mai spune că locuitorii geți, cu turmele și cu tot avutul lor s-au retras în peștera Keiris (probabil Gura Dobrogei) pe care romanii au blocat-o prin zidire (**Istoria militară a poporului român**, pag. 133-135).

În continuare, Crassus a înaintat spre nord, în teritoriul get al regelui Zyraxes, cu intenția de a ataca cetatea Genucla, despre care se credea că ascunde simbolurile heraldice ale legiunilor romane pierdute de Antonius Hybrida. Zyraxes a aflat despre înaintarea legiunilor romane și a pregătit cu atenție apărarea cetății Genucla. Atacul a fost declanșat pe uscat și pe apă (fluviul Istru), unde romanii au folosit flota de război. După o rezistență îndârjită cetatea a fost cucerită, dar Zyraxes n-a fost găsit. El trecuse Istrul în Geția Major, teritoriu care era bine apărut de geți (Iosif Constantin Drăgan, **Noi Tracii**, pag. 276-277).

Drept răsplată, un an mai târziu, la Roma, generalului Crassus i s-a organizat un triumf. Era o dovadă a importanței pe care Imperiul Roman o acorda extinderii sale teritoriale până la Dunărea de Jos.

Așa se încheie legendara prezență în istorie a cetății Genucla. Posterității îi revine misiunea de a clarifica locul unde, cu adevărat, a fost așezată vestita cetate. Dar, puținele știri transmise de istoricii antici n-au fost suficiente pentru a descifra deplin taina, iar astăzi, cercetarea arheologică deocamdată n-a elucidat enigma. Singurele detalii identificate pe baza informațiilor transmise de Dio Cassius, sunt:

-evenimentele s-au petrecut în anii 29-28 a.H.;

(continuare în pag. 29)

- în vremea conflictului Genucla era cetate a geților și avea funcția strategică corespunzător pregătită;
- se afla așezată în partea de nord a Scythiei Minor;
- a fost atacată și pe apa Istrului, deci era port;
- Ziraxes a trecut Istrul la frați.

Pe baza acestor date se pot face unele evaluări, se pot susține unele ipoteze. Dar, anticipat, să vedem ce susțin exegeții.

Cercetătoarea bulgară L. T. Zlatovskaia a localizat Genucla la Peștera Keiris, adică acolo unde au fost zidiți geții lui Dapyx. Dar, această supoziție nu poate avea susținere deoarece generalul Crassus, spune Dio Cassius, a atacat cetatea și pe apă. Deci, aceasta era așezată la Dunăre.

În lucrarea **Din istoria Dobrogei** (vol. I și II), autorii fixează Genucla pe Dunăre, între Dinogetia (Garvăn) și Aegyssus (Tulcea). Aceeași susținere o întâlnim și la Alexandru Barnea într-o lucrare publicată în volumul **Strămoșii poporului român. Geto-dacii și epoca lor**, (pag. 244-248). Socotim că, în cazul enunțat, nu s-a avut în vedere faptul că Genucla nu putea să fie localizată decât undeva, pe segmentul fluvial cuprins între Dinogetia și Noviodunum. Aceasta, fiindcă istoricii și geograful antic greci și latini ne transmit știrea că Istrul (Dunărea) își desfășura brațele la Noviodunum și nu la Aegyssus. Deci, brațul cel mai sudic al Deltei, Peuce, se vărsa în lacul Babadag, sau chiar poate în apropierea orașului cetate Histria.

Geograful grec Strabon (c. 64 a.H.-26 p.H.) în opera sa **Geographyka** spune că Istrul se varsă în Pontul Euxin prin cinci guri, care formau între ele insule dintre care cea mai importantă era Peuce.

Pliniu cel Bătrân (27-79 p.H.) în principala sa operă care s-a păstrat, **Naturalis Historia** menționează șase brațe ale Deltei Istrului.

În sfârșit, geograful antic grec, Ptolemeu (c. 83-161 p.H.), în lucrarea **Geographyke hyphegesis**, cea mai valoroasă lucrare de geografie transmisă din antichitate, susține că Delta fluviului Istru începea la Noviodunum și era cuprinsă între cele șase brațe pe care le enumeră de la nord la sud: 1. Psilonstoma; 2. Borionstoma; 3. Pseudostoma; 4. Calonstoma; 5. Naracustoma; 6. Hirocustoma sau Peuce (M. Ionescu Dobrogeanu, **Dobrogea în pragul veacului XX**, pag. 247-322).

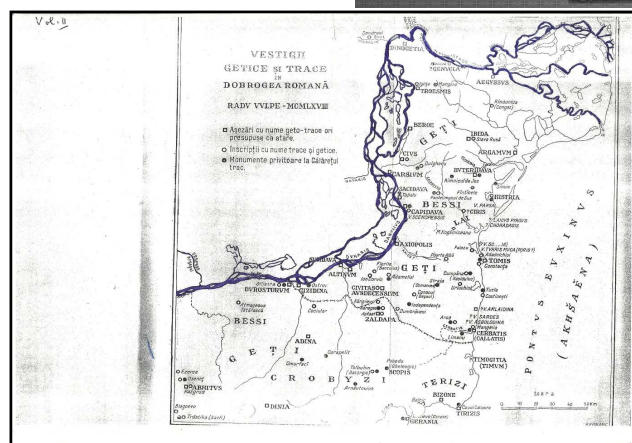
Din situația prezentată reiese că era mai puțin probabil ca Genucla să fi fost așezată în segmentul fluviului cuprins între Noviodunum și Aegyssus (Isaccea și Tulcea), spațiu care în antichitate se afla în interiorul Deltei.

Mai târziu și scriitoarea bizantină Ana Comnena (1083-1153) în opera sa **Alexiada** (pag.266), preciza că Istrul se vărsa în mare prin cinci guri.

Dio Cassius, în lucrarea **Rhomaïke Historia** (Ist. Romană) susține că Genucla era cetatea cea mai întărită a lui Ziraxes și că se găsea chiar pe Istru, fiind atacată de romani și pe apă. Autorii lucrării DID, volumul II, într-o evaluare ipotetică întreabă retoric, cităm: „*va fi fost Genucla o cetate cunoscută mai târziu sub alt nume, să zicem Noviodunum?*” Și conchid: „*simplă întrebare fără răspuns posibil în stadiul actual al cunoștințelor*” (DID II, pag.34-35).

Pentru edificare atașăm și copia hărții Scythia Minor prezentată în volumul menționat în care Genucla este fixată la Isaccea, ce-i drept, cu oarecare prudență (!).

Nu de mult, un specialist de la ICEM Tulcea, care cunoaște bine trecutul istoric al zonei, și-a exprimat părerea

că nu este exclus ca fortăreața antică Genucla să se fi aflat așezată acolo unde, odinioară a fost orașul cetate Noviodunum. Dar pe baza puținelor date oferite de lucrările primite din antichitate, să încercăm să descifrăm adevărul care rămâne totuși - ipotetic până la susținerea arheologică.

La origine, Noviodunum era o cetate celtică, dar a fost abandonată de urmașii întemeietorilor în anul 197 a.H., deci atunci cetatea a rămas fără stăpânitori. Este evident că localnicii, băștinașii geto-daci au luat-o în stăpânire și i-au oferit un nume care avea formă etimologică și rezonanță fonetică, geto-dacică.

Anterior s-a precizat că în anul 44 a.H., după dispariția regelui Burebista, în nordul Scythiei Minor (deci în Dobrogea de astăzi), s-a consolidat o structură statală, condusă de regele Ziraxes, care-și stabilise reședința la Genucla.

Zona fluvială unde se presupune că era așezată cetatea, adică Noviodunum, de-a lungul timpului istoric a fost străbătută de numeroase neamuri, am putea susține că a fost vadul cel mai călcat de cei care nu aveau o patrie și căutau loc de așezare sau care, câteodată, o vreme mai scurtă sau mai îndelungată, au rămas pe loc, în final fiind asimilați.

După venirea romanilor, toponimul Genucla a rămas în adormire, fiind reactivat pentru exact o mie de ani, poate și din rațiuni strategice, legendarul Noviodunum.

Noua cetate Noviodunum, cu funcții multiple - militare, civile, economice, cultural-religioase, avea să îndeplinească același rol pe care avea să-l joace Vindbona (Viena) la Dunărea de Sus.

În anul 46 p.H. Scythia Minor va intra în stăpânirea deplină a Imperiului Roman.

Bibliografie:

- Istoria militară a poporului roman, Ed. Milit., Buc., 1984
- Istoria României, vol I, Ed. Academiei, Buc., 1960
- Istoria Românilor, vol I, Ed. Enciclopedică, Buc., 2001;
- Istoria Universală, vol. I, Ed. de Stat, București, 1959;
- Proză istorică greacă, Ed. Univers, București, 1970;
- Scriitori greci și latini, Ed. Științifică și enciclopedică, Buc., 1978;
- Strămoșii poporului român. Geto-dacii și opera lor, Ed. Politică, 1980;
- Barbu N.I.; Piatkowski Adelina - Scriitori greci și latini, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1978;
- Bauman H.V - Așezările rurale antice în zona gurilor Dunării, ICEM Tulcea, 199;
- Comnena Ana-Alexiada, Ed. Minerva, Buc., 1977;

(continuare în pag. 30)

Florina DINU

ION MINULESCU – o fărâmbă din Slatina

Ion Minulescu (n. 6 ianuarie 1881, București - d. 11 aprilie 1944, București) - poet și prozator român, reprezentant important al Simbolismului românesc. A fost numit director general al artelor în anul 1922.

După câte știm, Oltul, Romanațiul și întreaga Oltenie s-au afirmat în toate domeniile culturale și artistice, cei mai cunoscuți artiști cu obârșii oltenesti, sau legați de aceste locuri, fiind Tudor Arghezi, Anton Pann, Alexandru Macedonski, Constantin Brâncuși, Șerban Cioculescu, Nicolae Manolescu, Virgil Mazilescu, Mihail Drumeș, Marin Sorescu, Gib Mihăescu, etc. Și totuși, absolventă a unui liceu care-i poartă numele, fără a accepta vreodată încadrarea sa ca „poet minor”, l-am simțit mereu aproape pe **Ion Minulescu**.

I-am urmărit atent biografia și pot spune, în gura mare, că poetul nu s-a simțit nicăieri mai bine decât la Slatina: nici în Bucureștiul natal, nici la Pitești, nici măcar la Paris și cu atât mai puțin în peregrinările sale moldave. Mărturie în acest sens stau câteva cuvinte rostite chiar de fiica sa, Mioara în mai 1972: „*E foarte greu să aleg printre amintiri câteva momente din viața tatălui meu legate de Slatina. Am închis ochii și m-am văzut adolescentă cu el împreună coborând șoseaua gării, străbătând orașul ca să ajungem jos, pe malul Oltului. La timpul acelor plimbări, îmi vorbea despre vacanțele atât de dragi, petrecute la bunici. Cea mai mare bucurie era aceea de a veni la Slatina ca s-o îmbrățișeze pe mama Alexandrina și să-și regăsească nukul din vie și amintirile copilăriei.*”

E adevărat, tot o declarație a Mioarei Minulescu avea să-mi accentueze bănuiala că Slatina e orașul descris în **Acuarelă**, una dintre frumoasele poezii ale lui Minulescu: *În orașu-n care plouă de trei ori pe săptămână / Orășenii, pe trotuare, / Merg ținându-se de mână, / Și-n orașu-n care plouă de trei ori pe săptămână, / De sub vechile umbrele, ce suspină! / Și se-ndoaie, / Umede de-atâta ploaie, / Orășenii pe trotuare / Par păpuși automate, date jos din galantare.* Se pare că poezia a fost inspirată de perioada scurtă când Minulescu a locuit în casa unor bătrânei simpatici din orașul Huși. Însă, incontestabil, Slatina este orașul pe care-l evocă poetul în poezia **în orașul cu 300 de biserici** și tot în gara Slatinei a compus această frumoasă poezie **Nevasta șoferului de gară**.

Nu trebuie uitată trimiterea clare și directă la Slatina din romanul autobiografic **Corigent la limba română**:

Poetul Ion Minulescu

„*S-a înnoptat... Pe șoseaua fierbinte încă și plină de praf, un grup de fete se întorc din oraș cântând Olteanca din Slatina. În urma lor, alt grup de femei bătrâne grăbesc spre casă. Bărbații probabil au rămas la cârciuma din curtea gării.*”

Că Minulescu era perceput ca aparținând Slatinei și nu altui spațiu geografic o demonstrează și în același timp o susține, o critică a lui Tudor Arghezi: „*N-aș putea să ascund că Ion Minulescu mă animă și o simpatie regională. Poetul era oltean din Slatina.*”

(urmăre din pag. 29)

- Crișan I. Horațiu - Burebista și epoca sa, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1977;
- Cuculis Grigore - De la anticul Noviodunum la Isaccea de astăzi, volum dactilografiat, 1962;
- Daicoviciu Hadrian - Dacii, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1965;
- Daicoviciu Hadrian - Dacia de la Burebista la cucerirea romană, Ed. Dacia, Cluj, 1972;
- Drâmba Ovidiu - Istoria culturii și civilizației, vol. I, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1957;
- Drăgan Iosif Constantin - Noi tracii. Istoria milenară a neamului românesc, Ed. Scrisul Rom., Craiova, 1976;
- Irimia Mihai - Geții în Dobrogea în a doua jumătate a mileniului a.H., Constanța, 1993
- Ionescu M. Dobrogeanu - Dobrogea în pragul veacului XX, Ed. I.V. Socecu, București 1904;
- Mașchiu N.A. - Istoria Romei antice, Ed. de Stat, București, 1951;
- Matei Horia - Enciclopedia antichității, Ed. Meronia, Buc 2004; O istorie a lumii antice, Ed. Albatros, Buc. 1984;
- Mureșan Nicolae - De la Arrubium, prin Vicina... la Măcin, Ed. Eficient, București, 2002;
- Rădulescu Adrian, Bitoleanu Ion - Istoria Dobrogei, Ed. ExPonto, Constanța, 1998;
- Rădulescu Lemnar Nicolae - Burebista, Ed. Eminescu, București, 1982;
- Pippidi D.N., Berciu D. - Din istoria Dobrogei, vol. II, Ed. Academiei, București, 1965;
- Vulpe Radu, Barnea Ion - Din istoria Dobrogei, vol. II, Ed. Aademiei, București, 1968.

Renata VEREJANU

(Republica Moldova)

Toți bărbații

Toți bărbații
 Care au trecut prin inima mea -
 Unii în fugă,
 Alții reținându-se îndelung -
 Ar putea și azi să mai revină
 Cel puțin
 Pe frunte să lase un sărut.
 Toți bărbații
 Din vina cărora
 Inima mi-e palidă deseori
 Ar putea să intre
 În una din pagini
 Cu ocazia acestei sărbători.
 Ar putea să recunoască măcar unul
 Că în umbra mea i-a fost comod
 (Și un sfat a reținut precis),
 Și apoi să-și ia în mâini destinul
 Prins la pieptul meu
 Precum un bold.

Toți bărbații...
 Aș dori, chiar toți -
 Unii tineri, veseli,
 Alții deja morți...
 Să mă ierte, când nebună cer -
 Stropul meu de aer,
 Palma mea de cer.

Ultima lumânare

În colivia deșteptăciunii tale
 O simplă lumânare voi intra,
 Hașurată c-un curcubeu pe șale,
 Năpădită de ecoul ce mă va sugruma.

Plictisite lacrimile nopții
 Se-adună-n ceara deznădejzii iar -
 Nu-ncap în creierul meu toți morții...
 Și iată-i, coborâți pe al clipei altar...

Absorbită, ultimă lumânare, Isuse,
 Și picurată în rugă de seară
 Cu mirt mi-s tălpile unse
 Sculptate intens pe afară...

Graiuri de cărbune incandescent,
 Priviri îndelung aruncate...
 Țara mea, salvată recent
 Dintr-un accident de moarte.

Atotbiruitoare

Cum știam să ies atotbiruitoare
 Din consoane, din veșnice vocale...
 Cele două riduri pe fruntea-mi taie o cruce,
 Presimt că bătrânețea aici n-o să mă apuce.
 Ci anii, câți vor fi, clădiți adânc în piept
 Votează unanim soarta de poet.
 Față-n față cu-n trecut sfârțecat și apus
 Am surâs răspicat când lovea cel sus-pus.
 Ci mai sus am urcat, mesager din țărani.
 Dumnezeu mă știa deja de o mie de ani.
 Și precum nici El și nici Eu
 nu dispunem de vreme,
 Am jelit împreună poporul care se teme
 De bine, de rău, de sine, de alții...
 Și am revenit pe Pământ. În creierul meu
 La un simpozion se strâng toți învățații.

O stradă

O stradă s-a înfipt în noapte, adânc, pe totdeauna.
 O smulg cu câte-un pas, dar nu-mi ajung puteri.
 Și cine să-mi ajute: statornic râde luna
 Fără să reîntoarcă timpul dus în ieri.
 O stradă în noapte -
 o sinceră iubire omenească...
 Și-n grabă - trecătorul, mai tânăr ca lumina -
 Vai, nici un accident n-o să-l ocolească
 Și nici un trotuar n-o să-i întindă mâna.
 O stradă ce ne îndeamnă, un mers fără sfârșit
 Absoarbe frumusețea ușilor deschise -
 Doar cel multășteptat în stradă n-a ieșit,
 Mirat rămase în casa lui de vise.
 Obosește pasu-mi de-atâta înțelepciune,
 De atâtea sfaturi câte mi se aduc -
 Se lărgește strada, și nu mi se supune,
 Pâraie curg și fiecare pas se face un uluc.

Să fi iubit atât de mult

Nu pot să zic că am iubit mai mult
 Atât pe cât destinul mi-a cerut,
 Să am putere să străbat prin beznă
 Pe când Stănescu săruta o gleznă,
 Și o-nnălța subtil în liniștea de lună,
 Dovadă - el a creat femeia cea mai bună.

Nu pot să zic, de ce aș zice oare,
 Să-i pese cui că sufletu-i în floare
 Sau poate-i vestejit de când plecase el -
 Mai tânăr ca sonetul, mai trist ca un rondel.

Nu zic nimic - las inima între-ace:
 Să vină toți bărbații când spicul se va coace
 Să cosească lanul - a câta vară, oare?...
 Ci eu iubesc în liniște și pace...

Violeta ION

Din lut de gând

ei femeie
 niciodată nu ai știut de ce ulciorul plouă ca un cer
 cu smaltul găurit
 sunt lacrimi din lut de gând
 nici n-ai înțeles că nu-i poți astupa toate găurile
 nu-i asta lupta lui cu inevitabilul
 doar setea
 setea nebună de rodul ce putea crește udând mereu
 pamânt și cer
 și de cireșe
 cireșele copilăriei mele
 candelă ce luminează de dincolo de timp
 pentru cine mai vede
 în bucurie și-n durere setea e la fel
 dar când neostoită trece subit
 apa coclește
 roade
 seacă
 și ce rost mai are ulciorul
 i-a ieșit setea prin găuri
 iar apa
 apa s-a dus pe valul sâmbetei
 în jur deșertul
 și cireșii uscați
 și cine dracu mai crede în cireși înfloriți

desen de Elena Liliana Fluture

Ascensiunea

o pânză de păianjen
 brusc
 încerc să-i sfâșii capcana
 e acolo
 în fiecare din noi zace un ucigaș în miniatură
 am ucis întunericul
 pentru asta am primit prima noastră palmă
 am ucis candoarea
 de atunci ni le tot aplicăm singuri
 apoi am evoluat
 și am început să ucidem suflete
 iar cuvântul palmă s-a rătăcit undeva prin dex
 ne-am agățat de pânza de păianjen
 cățărându-ne până am ajuns la cer
 cerul din zgârie-nori
 doar că și acolo tavanul e la doi metri treizeci

Frângeri

am bătut o viață întreagă
 scormonind cu disperare la temelia semnelor
 de întrebare
 am visat păsări albe
 surpau adevăruri mutilate
 dar
 soldații mei de plumb
 n-au primit nici măcar onorul
 am cotrobăit prin caverne în care falsitatea
 făcea echilibristică pe lama bisturiului ce
 retezase ultima speranță
 stalactitele purtau lilieci în păr jurând că a venit
 primăvara
 dar
 santinelele mele anunțau dezertări
 cu mâinile goale
 mi-am extirpat tumoarea
 am tras spre mine arzânde veri
 și-am respirat despletite candori de maci ce-și
 frâng trupul
 surâsurile rătăcite printre colți flămânzi de
 viață
 le-am predat necondiționat

desen de Silviu Purghele

Tudose TATU

„Cheia Dunării” împărătești – Sulina cea mălită

-III-

Digurile turco-moldo-valahe, mai vechi decât cele ale C.E.D.

Un alt fapt, tot la fel de interesant, este menționarea existenței în data de 5 mai 1835 a resturilor unui dig turcesc, desigur cel construit în 1818-1819 de Cara Osman Oglu și Andrew Pace, cu participarea intensă în oameni și materiale a Valahiei - 2/3, și a Moldovei - 1/3, cote de participare.

Se pare că digul pornea din imediata vecinătate a actualului far vechi, cel din oraș, intrând în marea ale carei ape ajungeau pe atunci tocmai aproape de fundația sa.

Inițiativa de reconstrucție și prelungire spre larg a acestuia nu va găsi însă ecou în administrația țaristă, interesată după cum se va vedea în diminuarea pe orice cale a concurenței dure a porturilor Dunării maritime față de Odessa în privința exporturilor de grâne.

Urmele digurilor turcești se vor fi păstrat însă după cum reiese din relatările de mai târziu, de la 1857, ale vestitului căpitan T.A.B.Spratt de pe H.M.S. Medina, aflate în cuprinsul unuiu dintre cele trei rapoarte înaintate Comisiei Europene a Dunării la sfârșitul anului 1856.

„...folosirea procedeului de plantare de piloți și ridicare a unei palisade, pentru a susține malurile, nu este nici originală, nici nu constituie o noutate; ambele metode fiind folosite la Sulina. Primul procedeu, folosit de Ruși pe o distanță de aproape 1000 de iarzi, la Carantină, iar al doilea, de către Turci, înainte de ocupația ei de către Ruși.

După cum am fost informat de către Domnul Cunningham, consulul nostru „la Galați”, el a observat în cursul anului 1838 palisada turcească descoperită pe o lungime de aproximativ 100 de iarzi, urmare a îndepărtării recente a nisipului care o acoperea.”

În susținerea acestei afirmații îmi permit să vă ofer următorul pasaj din raportul său din acel an: [10]

Iată pasajul, despărțit din motive strict editoriale de corpusul documentului:

„Se vorbește mult de piloții-pilonii pe care Turcii i-au plantat pentru a îngusta cursul fluviului și a-i da mai mare forță curentului acestuia și prin acest mijloc Bara a fost menținută la un nivel redus.

Acești piloți-piloni au dispărut și se credea că au fost luați de ape, dar în cursul ultimilor doi ani fluviul a luat cu el o parte din pământ și a descoperit respectivii piloți-piloni; piloți care în urmă cu 2 ani trebuie să fi fost la o distanță de 100 de iarzi față de apă” [11]

Este vorba de anul 1836, an imediat următor vizitei hidrografului, căpitanului și consulului Taitbout de Marigny.

Această amenajare hidrotehnică, desigur, cea de la 1818, aparținând lui Kara Osman Oglu, ar fi avut o lungime de minimum 100 de iarzi, echivalentul a 91,44 metri, aflându-se la aceeași distanță de Apa Dunării de atunci.

Un alt detaliu crucial referitor la respectivul dig turco-englez îl aflăm dintr-o corespondență ulterioară;

expediată de consulul britanic Edward St.John Neale către Vicontele Palmerston șeful Foreign Office de la Londra.

„Varna 14 iulie 1850 ...Am avut de curând posibilitatea de a conversa cu privire la acest subiect – curățirea șenalului navigabil de aluviuni la Bara Sulina nn. - cu o persoană foarte inteligentă, un pilot aflat în serviciului companiei Austrian Lloyd's Steamer Company și de peste 20 de ani angajat în pilotarea navelor plecate din Constantinopol având ca destinație Dunărea.

Informația pe care am obținut-o din această sursă precizează următoarele:

Canalul Sulina la intrarea sa în mare avea o lățime doar de 100 de yarzi – 91,44 metri n.n. – în urmă cu 20 de ani – respectiv anul 1830 n.n. – și pe atunci exista o palisadă care fusese construită de autoritățile Turcești, care contracta și mai mult lățimea canalului iar rezultatul era o adâncime mai mare a apei.

Dar canalul Sulina are acum o lățime de 0,750 de mile iar palisadele prin urmare nu vor fi de nici-un folos...” [12]

Așadar se poate reconstrui până la apariția unui plan aflat desigur în arhivele turcești imaginea celebrului dig.

Cu o lungime de 91,44 metri și o lățime sub aceeași valoare, amenajarea hidrotehnică de la 1818-1820 avea să strângă cursul Dunării la ieșirea în Marea Neagră și desigur îndepărta complet Bara.

Ulterior, la distanță de câțiva ani, se va dovedi, după cum au arătat-o și evenimentele ce au urmat din istoria Comisiei Europene a Dunării, Bara avea să reapară. Ar fi fost necesară prelungirea palisadei în mare în mod corespunzător, dar se pare că întreaga amenajare suferea de pe urma unor inadvertențe în materie de proiectare, mai ales în ce privește lățimea și înălțimea digului ale căror valori trebuiau corelate cu volumul de apă deversat de Dunăre în mare.

Revărsările Dunării, mai ales în perioada de dezhgeț, din care semnificative exemple le vom descrie mai departe, au acoperit treptat, treptat, cu aluviuni palisada, amenajare cu o înălțime din construcție, spunem noi, necorespunzătoare deasupra nivelului apei, prea joasă, astfel că fluviul, în decurs de 11 ani, nu numai că a înghițit complet lucrarea, ba chiar și-a croit o nouă albie cu o lățime, e drept considerabilă, de 1 395 metri, dar cu o adâncime redusă între 9 și 12, hai 13 picioare englezești.

Date complementare din anul 1836 în data de 26 septembrie ne indică următoarele referitor la Bară.

Ele aparțin unui ofițer britanic din păcate necunoscut ce avea să consemneze de la bordul vasului Ferdinando Primo, pe ruta Constantinopol-Galați-Viena, cu inițialele C.H. – nu este Charles Hartley, pe atunci în vârstă de abia 11 ani.

“...Continuându-ne cursul aproape de țarm pe la 3 și jumătate p.m. am ajuns la Gura Soulimna-Sulina, care este principala intrare pe Dunăre.

(continuare în pag. 34)

Adâncimea la Bară este doar de 12 picioare.

Bara care este marcată de 2 geamanduri plasate la o distanță de aproximativ 300 de iarzi între ele – 274,32 metri n.n. - printre care trebuie să navigi”.

Bara devenise uriașă, mărimdu-se în lățime de nu mai puțin de 3 ori.

«Am intrat imediat pe fluviu și ne-am găsit în ceea ce avea înfățișarea unui canal mare tăiat printr-un ținut plat, canalul fiind lat de 250 de iarzi - 228,60 metri n.n. - și adânc de 50 de picioare - 15,250 metri n.n. - adâncimea menținându-se până atât de aproape de malurile sale încât îi puteai peria țărnuțul cu casa zburătorilor.

Semăna foarte puțin cu fluviul magnific pe care navigau vasele cu aburi în centrul Europei... » [13]

Astfel, ni se confirmă evoluția apelor fluviului în timp, mărirea Barei, cât și erorile de proiectare anterior prezentate.

Dunărea, Bara și instrucțiunile de intrare la 1830, după Taitbout de Marigny

Ele aveau să rămână de neschimbat, ani în șir, după cum vom vedea.

„Dunărea: Dunărea se varsă în Marea Neagră prin 4 guri de vărsare adică: Kilia la Nord și succesiv Sulina, Sfântul Gheorghe și Portița; ele sunt separate între ele de mai multe insule foarte joase, adeseori inundate, și ale căror țărmuri spre mare sunt pline de bancuri a căror întindere variază de la 2 la 3 mile; pe care cresc arbori și mult stuf. Marea majoritate a vaselor care intră pe Dunăre aleg Gura Sulinei, deoarece ea este cea mai adâncă.

Gura Sulinei: E necesar ca un căpitan care nu a mai fost vreodată acolo să plece de la Insula Șerpilor; de unde va menține cursul la Vest ¼ Sud Vest; dacă timpul este frumos el va descoperi mai întâi în față 3 munți care fac parte din Besh-Tepeh (Cinci Coline) situate pe malul drept al Dunării.

Un turn în ruină apare apoi la babord; el este construit din lemn și servea odinioară drept far; câteva barăci se află în apropiere de el la Vest și la Nord Vest, pe celălalt mal se află o construcție destul de mare.

Trebuie să aduci farul la Vest fără a te apropia prea mult de uscat și să guvernezi vasul la Vest Nord Vest; dirijând astfel nava se vor descoperi balizele și dacă pilotul nu va veni la bord după cum se spune că se întâmplă adesea, se va urma această direcție până când vasul se va afla la 1½ mile aproximativ de la limba de uscat de la Nord, după care se va îndrepta spre far, pentru a distinge mai bine fluviul, de unde în sfârșit se va intra urmându-se mijlocul său..

De obicei la Sulina adâncimea este 9 până la 10 picioare; toamna și mai ales primăvara ea se ridică la 12 picioare și mai mult.

După ce s-a trecut Bara adâncimea apei crește progresiv și atinge chiar 78 de picioare în apropiere de Isaccea și Reni.

Latitudine 45 10' 30" Longitudine 27 21" [14]

cultivarea unei exprimări îngrijite, a unui limbaj ales și a simțului artistic. Acest lucru nu se rezumă doar la parcurgerea la școală a orelor de limbă și literatură, ci se extinde la scara întregii vieți, făcând parte din „toaletarea” zilnică a oricărei persoane cu adevărat civilizate. În lipsa unui astfel de exercițiu, genele omului de Neanderthal ajung să se manifeste nestingherit instaurând un climat de violență verbală și fizică, care pune în pericol întreaga construcție socială.

Realități șocante și modele decadente

Este de-a dreptul șocantă realitatea de a vedea oameni care investesc foarte mult în îmbrăcăminte și în achiziția de articole scumpe, cum ar fi mașini și case de tot felul, în timp ce de îndată ce vorbesc se face simțită educația precară, vulgaritatea și prostul gust. Să fie aceasta o cauză posibilă, grație mediatizării excesive, pentru pierderea interesului față de adevăratele valori artistice, în special din partea tinerilor?

Sau ce se poate spune despre faptul că în multiplele emisiuni cu „rating” se prezintă cu precădere mulțimea banilor și mai puțin a educației? Sau se promovează mai degrabă dezvelirea corpului ignorându-se, voit sau nu, valoarea inteligenței? Dar în felul acesta se ignoră exact acele lucruri care conferă valoarea reală a unei persoane. Nici mulțimea banilor și nici frumusețea trupului nu pot să recomande un om care altfel este lipsit de educație și de bun-simț. Nici un fel de cosmetizare a înfățișării exterioare nu va putea schimba aspectul interior, care se va trăda la prima ocazie printr-o exprimare neîngrijită, lipsită de stil și incorectă la capitolele de gramatică și de pronunție.

Exprimarea îngrijită ca o posibilă țintă pentru educația continuă

De-a lungul întregii vieți ființa umană este chemată să evolueze către noțiunea de „om”, în acest sens unealta principală fiind educarea exprimării. Cu cât aceasta este mai elevată, cu atât crește și calitatea gândurilor, implicit a percepției realității. Din nefericire, de cele mai multe ori avem tendința de privi numai partea negativă a lucrurilor, fiindcă limbajul nostru s-a restrâns dramatic, iar registrul de expresie s-a redus atât de mult încât în minte nu ne mai vin decât cuvinte ce au o încărcătură întunecată.

Astfel, dacă ar fi să contabilizăm cuvintele pe care le spunem pe parcursul unei zile, nu mică ne-ar fi mirarea să constatăm că am hrănit prin intermediul exprimării exact acele trăsături de caracter ce ne aduc nefericire, angoasă și nemulțumire. Din această cauză, cred că este necesară o educare continuă a exprimării, care să se continue de-a lungul întregii vieți. Este nevoie de parcurgerea din nou a cunoștințelor de gramatică, vocabular și fonetică, însoțite obligatoriu de studii literaturii pe care o consider „regina” exprimării artistice. Un astfel de demers ar fi capabil să înalțe ființa umană din animalitate și să-i transmită cele mai nobile idealuri pentru devenirea sa obligatorie către statutul de „om”.

Octavian LUPU

BARIERA SE RIDICĂ NUMAI DUPĂ TRECEREA TRENULUI

Trenul se apropia cu viteză

Trenul se apropia cu viteză de bariera plasată la marginea aceluia cartier mărginaș al orașului. Locomotiva se profila tot mai clar având drept fundal o imagine de un pitoresc aparte al munților aflați la limita ce separă cerul de pământ, ca o linie neregulată ce se pierde în infinit. Bariera era așezată în poziția de interdicere a circulației autovehiculelor, astfel silite să se încoloneze unul după altul într-un șirag de carcase metalice întins pe o distanță de mai multe sute de metri.

Însă nimic nu împiedica traversarea căii ferate de către pietonii grăbiți, ce ignorau pericolul iminentei coliziuni cu sutele de tone de oțel ce alcătuiau garnitura feroviară compusă din locomotivă și vagoanele, ce supus o urmau într-un alt șirag, alergător de data aceasta, avansând cu repeziciune către gara aflată la doar o jumătate de kilometru față de barieră. Din această cauză întotdeauna rămâneam încremenit lângă lămpile semnalizatoare până când trenul trecea, iar interdicția de traversare era ridicată pentru mașini și oameni, deopotrivă.

Când a trecut trenul

Când a trecut trenul am simțit curentul de aer generat de mișcarea sa cum mă lovește asemenea unei tornade silindu-mă să mă prind de lemnul umed al barierei, ce îmi oferea un inedit reper fără de care aș fi amețit cu siguranță sau mi-aș fi pierdut echilibrul. Vagoanele se succedau cu o repeziciune de carusel ce se învârte tot mai repede într-un dans circular fără de sfârșit. Fragmente de nisip se desprindeau din containerele umplute la refuz ce erau transportate de către trenul pe care-l contempnam cu bucurie și frică în aceeași măsură.

Undeva, în jocul alchimic ce însoțește conștientizarea oricărui sentiment, se află de fapt o combinație stranie și specifică a mai multor tonuri fundamentale, un fel de ingrediente de bază din care ulterior sunt fabricate într-o manieră personalizată trăiri dintre cele mai diferite. Și poate nu este întâmplătoare această alăturare de tonuri contradictorii ce te determină să te apropii și să o rupi la fugă într-un gest ce se fragmentează progresiv pe măsură ce se încearcă punerea sa în acțiune.

Ce bine ar fi să ne putem filtra emoțiile și să extragem tonurile lor fundamentale! Atunci am fi capabili să intrăm în laboratorul trăirilor și să realizăm cele mai fascinante experimente, ce ar aduce o notă proaspătă clipelor pe care le petrecem în lumea materială din jurul nostru. Poate astfel am putea percepe mai bine relația dintre trăire și exprimare, dintre ceea ce simțim și ceea ce exteriorizăm într-un exercițiu al armonizării progresive cu diversitatea naturii ce se manifestă nestingherit. Și nu în ultimul rând, poate am interacționa mai bine unii cu alții, fiindcă am ști să ne alegem mai bine gesturile și cuvintele față de cei ce ne înconjoară.

Un număr finit de vagoane

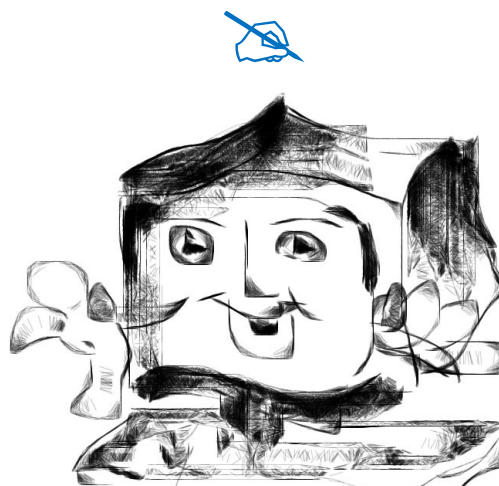
Dar trenul nu oferă o nesfârșită durată de contemplare. El este finit, având un număr de vagoane ce nu poate depăși limita tehnică oferită de tehnologia de realizare a „monstrului” metalic. Și de aceea, am dorit să-i immortalizez trecerea ca într-un videoclip, încercând să memorez secvențial cât mai multe imagini din scurta lor succesiune ce nu a durat decât vreo zece secunde.

Dilatând percepția se poate obține o incredibilă rezoluție și o adâncire a orizontului de expresie reliefând detalii semnificative ce refuză să se descopere privirii grăbite, ce nu selectează decât ceea ce o interesează, cu un pragmatism reducionista și superficial. Este ca și cum ai atașa un teleobiectiv la o cameră de luat vederi, fapt ce îți permite să pătrunzi dincolo de aspectul comun al realității pentru a observa tonurile fundamentale ce o compun.

Când am privit cu atenție

Când am privit cu atenție mișcarea trenului am putut observa tampoanele plasate la capetele vagoanelor, cablurile de legătură și cârligele de prindere ce realizau un tot unitar din module ce altfel s-ar fi mișcat independent. Folosind un sistem simplu de cuplare mecanică și altul de transmitere a aerului comprimat, ce realizează îndepărtarea saboților de blocare a roților, se putea obține coordonarea întregului ansamblu într-o masă metalică de mari dimensiuni, capabilă prin forța de tracțiune a locomotivei să transporte mărfuri dintre cele mai variate, aduse din toate părțile lumii.

Unde este locomotiva ce ne trage înainte pe coridoarele nesfârșite, dar cumplit de finite pentru noi, ale timpului? Nu îi disting aburul aruncat de motor, zumzăitul inconfundabil al compresorului de presiune sau scrâșnetul metalic al acționării mecanice de putere. Nu o pot vedea, fiindcă o mulțime de vagoane îmi stau în față împiedicându-mă să-i disting silueta. Și atunci, la rândul meu, mă simt asemenea unui vagon încorporat în marele tren al existenței, al cărui straniu motor este numai timpul ... Iată, ultimul vagon tocmai a trecut, iar bariera deja s-a ridicat!

desen de Elena Liliana Fluture

Maria CIOBOTARIU

Cuvinte

Sfâșii tăcerea
cu foarfeci de cuvinte
stele numărate
în culori
alb și negru
repere și iluzii
impregnate în matrice
stâlpi de susținere
în cupa vieții

Copacul vieții

Mă ascund în ninsori
să nu mă viscolească
vântul uitării.
Fulgi de vise
în căutarea zilei,
mulțimi de gânduri
trezite...
dor regăsit în lumină târzie
din singurătatea noastră
pași ratăciți de timp
pe țărmul anilor
în labirintul
depărării
confuz și întunecat
iubirile
se nasc și mor
exiști...
măinile s-au împreunat
pe copacul vieții
plin de zăpadă și muguri.

Zăpezi albastre

S-a așternut la poarta
mea-n tăcere
covor de lacrimi albe
fulgi de nea,
mă pierd pe aceeași cărare
pașii mi se-afundă în trecut
zăpezi albastre
închid tulburătoare
adâncuri
flăcări în haine sclipitoare
plămădesc viață
umbrele nopții împletesc
flori de gheață
dintr-o tristețe de-a mea.

Izvorul amintirilor

Separ izvorul
de stâncă
în setea mea de gând
să te aflu
sunt valuri aprinse de amintire
când umbra nopții
departe coboară.
Plâng ochii mei printre șoapte
în dulcea lor rapsodie
m-ai prins
sub pașii tăi...
sărutul vântului
bătând în toacă
parfum ducând
spre soare.
Azi suntem de departe
o torță de lumină
care dansează

Uitare sau iertare

Albul zăpezii
șiraguri de mărgăritare
pe crengi și pe sub pași
uitare sau
poate iertare
zâmbet
de cuvânt scris
înainte de creație
gust de credință
în visul schimbării.

Dorințe tăcute

Topesc depărtarea
din ceața groasă
între maluri de vise
țes în cuvinte
priviri nenăscute
se zbate chemarea
în zvâcniri nebune
tremură noaptea-n
arcușul viorii.
Departa la poarta lumii
bătrâne anotimpuri
aleargă prin timp
dă-mi o fărâmbă de nemurire
să fiu iar cu tine
pe dealurile albe
când ceața dispare
cu pasul grăbit
răsare luna
iar eu mă ascund
în dorințele tale

Marcel COBLAS

Respirație

Te simt și te pierd în respirația,
Cuvântul și adorația
vântului ars în privirile
coperind pulsația și nemărginirile...

Te pierd și te simt în zarea
gândului de dincolo de dor,
de nașteri dospind
în lumini ce mor.

Te simt și te pierd
în jocul
de-a v-ați-ascunselea
cu apa, sângele și focul,
albi toreadori biruind păcatul
săvârșit în zori.

Ecouri în spirală

Ultima secundă a pașilor spre stele
se-ntoarce mai rotundă în gânduri rebele...

Ultimul minut al marilor iubiri
descoperă un viu sărut în amintiri...

Ultimul an este ultrasunet
căzut pe timpan din ancestral tunet...

Ultimul cuvânt îngheață cu-o ventuză
de deznodământ la tine pe buze...

Serpentine, roți și globuri, ecouri în spirală
închid între noduri măreția siderală,
provocând dezacorduri în lumea rațională.

Incoerență

La șipotul șoaptelor
toarce felin
în noapte
constantă consonanță
în consonanță constanță.

La șipotul șoaptelor
torc felin, deșarte
multe fapte:
aparentă incoerență
în incoerență aparentă.

La șipotul șoaptelor
toarce felin
și linul suspin,
provocând:
inocentă incoerență în aparență.

La șipotul lacrimilor,
în șoaptă,
se întorc cristalin
amintirile:
prin miezul cenușii
incandescent
zboară invers gândul independent.

Transcriere

Să-nduplecăm o floare
la transfuzie roză
cu sevă-venin
într-o doză
drămuță în spin.

Să așezăm petale
pe ultimul suspin
al aripilor tale
în declin.

și-apoi să spulberăm
mirifica păpădie
prăbușind-o în plumb
retopit:

într-o altă melodie
cu moartea sferei
în cub

Păsările

Luați aminte
la păsările cerului
ce nu au grija
zilei viitoare

nici a cuibului
nici a grăunței
și nici de-a penei culoare...

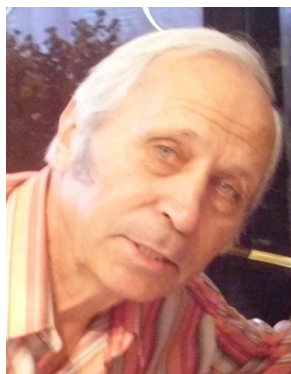
singura lor preocupare
numai oul-pui
și trilul
să fure inima oricui
pentru mine

La aniversară

2000

Prin arderi în cuvinte
culori și forme albe
vei zidi
la lumina tremurândă
a palidei candel
rugând o stea
o dalbă ctitorie
eternă mărturie
chinului zbaterii
aripilor tale
întru purificare

Mihai HORGA

Geometrie

Triunghi!
Colțar cu junghi...
Pătrat!
Dreptunghi scurtat...
Dreptunghi!
Pătrat ratat...
Romb!
Pătrat strâmb...
Trapez!
Patrulater obez...
Pentagon!
Tot un poligon...
Ovoid!
Pepenoid...
Elipsă!
Cerc cu lipsă...
Cub colțos!
Vis frumos...
Colț de sferă!
O himeră...

Iubire târzie

(pamflet)

Rămân îndrăgostitul tău etern!
Când îți sărut - în rai urc, din infern -
Obrazul, văduvit de fond de ten
Ca floarea jefuită de polen...
Iubito, de ne-om da o sărutare,
Ne vom ciocni lucrările dentare
Cum clinchet, dă la o aniversare,
Cristalul prețioaselor pahare...
Sunt nins de ani, nu îmi va fi ușor
Dar, iartă-mă, iubito, te implor:
Nu pune baterii la vibrator
(Mai vreau să facem-demodat amor).
Iubirea e iubire, chiar târzie
Și o repet iubitei, ca să știe
Dar, aste rânduri, nu! voi fi discret
Nici când nu le-o citi - e un secret...

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL "TITEL CONSTANTINESCU"

Editura RAFET

și

Asociația "Renașterea Râmnicăană"
organizează

FESTIVALUL-CONCURS INTERNAȚIONAL
DE CREAȚIE LITERARĂ
„TITEL CONSTANTINESCU"

REGULAMENT

CONCURS DE VOLUME

Festivalul internațional de Creație Literară "TITEL CONSTANTINESCU", ediția a VI-a, își propune sprijinirea creatorilor literari din România și din diaspora. Concursul de literatură cuprinde mai multe genuri literare, la care concurenții pot lua parte (poezie, proză scurtă, eseu, teatru, critică, traducere).

Etapile desfășurării concursului sunt următoarele:

- primirea lucrărilor: 5 Februarie - 1 Iunie 2013
- jurizarea și stabilirea câștigătorilor: 1 Iunie - 1 August 2013
- premiarea și gala laureaților: 21 Septembrie 2013.

Creatorii literari pot participa la concurs la unul sau la mai multe genuri literare, cu un singur volum care să nu depășească 120 pagini scrise pe computer, cu litera de 12, format A5. Nu sunt acceptate volumele publicate.

Acestea se primesc la sediul Editurii RAFET din Râmnicu Sărat, str. Grădiștea, nr. 5, jud. Buzău, cod poștal 125300, pe CD, ori pe adresa de e-mail: editurarafet@yahoo.com.

Volumele trimise pentru concurs nu se returnează, după terminarea festivalului.

Premiile care se vor acorda, incluzând publicarea volumului:

1. Marele Premiu „Titel Constantinescu"
2. Premiul "Slam Râmnic"
3. Premiul „C.C. Datculescu"
4. Premiul „Octavian Moșescu"
5. Premiul „Florica Cristoforeanu"
6. Premiul pentru traducere.

Lucrările celor nominalizați la premii vor fi antologate într-un volum.

Constantin Marafet

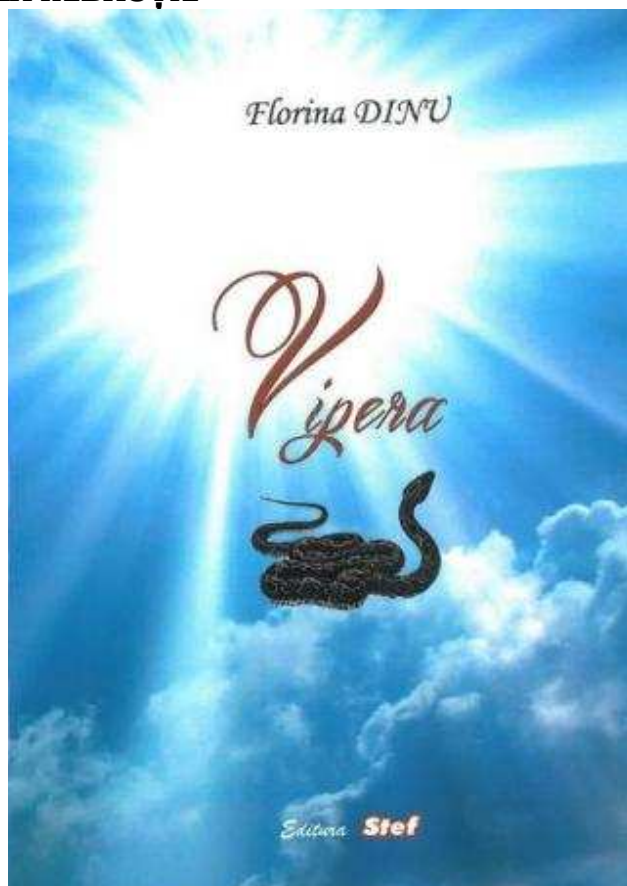

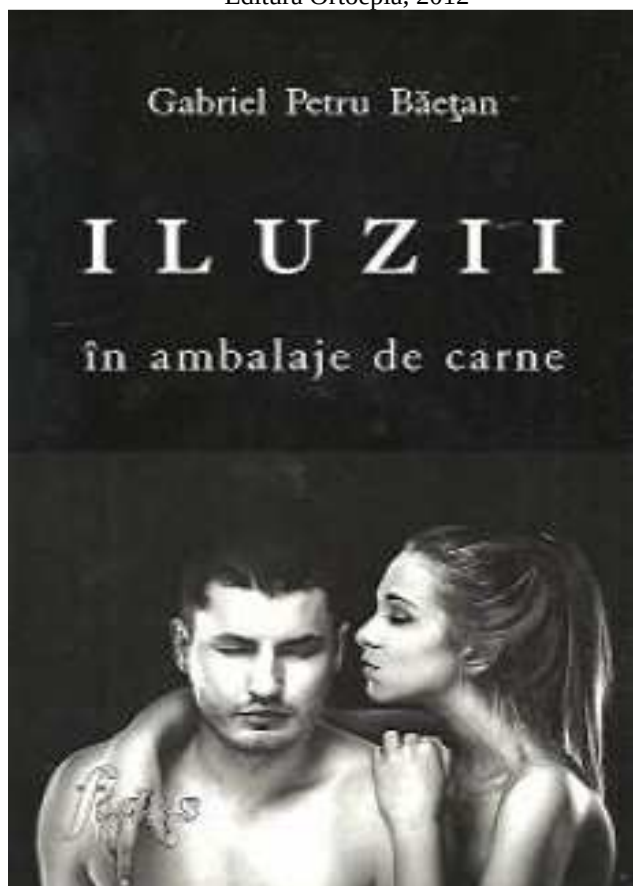
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

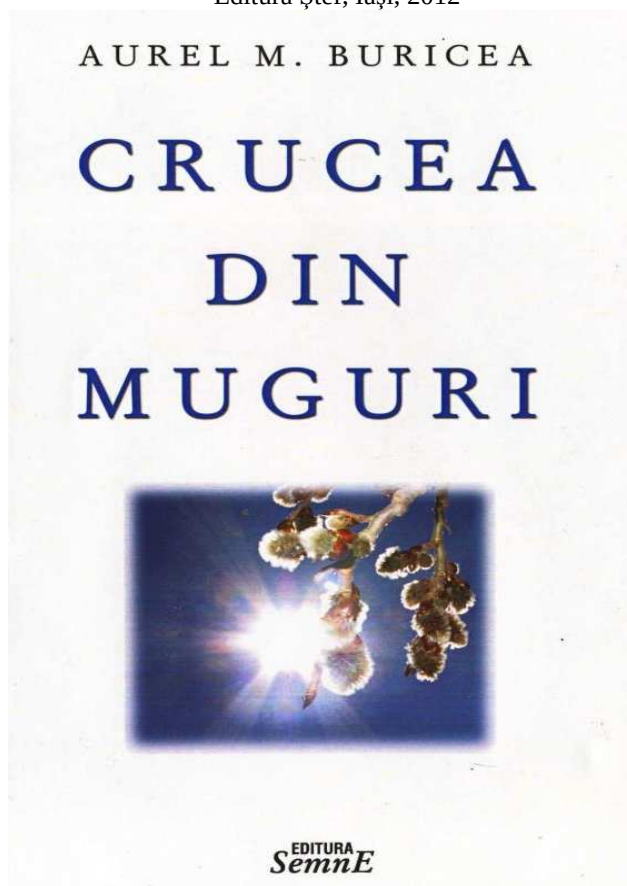
Bianca C. Dan – Ultima carte despre întuneric
Editura Ortoepia, 2012

Florina Dinu - Vipera
Editura Ștef, Iași, 2012

Gabriel Petru Băețan – Iluzii în ambalaje de carne
Editura Fides, Iași, 2011

Aurel M. Buricea – Crucea din muguri
Editura Semne, 2012

BOEMA

ISSN 2066-0154

Galati, cod 800428, Str. Barbosi, Nr. 12, Bloc D, Ap. 14

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro